O'ZBEKISTON ... INV.№
201000

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

2000 йил 19 сентябр сешанба

Сотувда эркин нархда № 183-184 (2480-2481)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

«ЎЗБЕКИСТОН МАЪНАВИЙ ЮКСАЛИШ ЙЎЛИДА»

Бирлашган Араб Амирликларида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон маънавий юксалиш йўлида» китоби араб тилида чоп этилди.

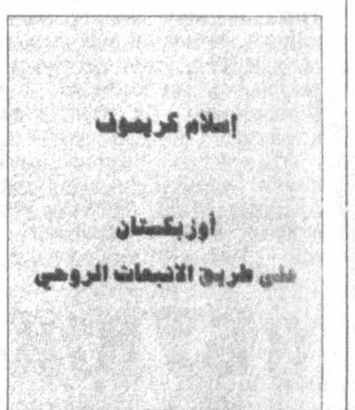

Китоб мамлакатимиз тарихи ва ҳозирги куни, хусусан, мустақиллик йилларида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов раҳбарлигида республикамизнинг ижтимоий-сиёсий, маданий-маърифий ва диний ҳаётида эришилган ютуқларни араб давлатлари афкор оммасига таништиришга қаратилган.

Китобда «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» асарининг долзарб мавзудаги боблари ўз аксини топган.

Шунингдек, Ўзбекистон Президентининг Олий Мажлис сессиялари ҳамда Тошкент Ислом университети, Имом ал-Бухорий, «Шаҳидлар хотираси» ёдгорлик мажмуалари очилиши ва Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги тантаналаридаги нутқлари китобдан ўрин олган.

Бундан ташқари, «Оллоҳ қалбимизда, юрагимизда» китоби, Президентнинг Ўзбекистон мусулмонларига Рамазон ҳайити табриги, Вазирлар Маҳкамасининг муборак Ҳаж сафарига борувчиларга кўмак бериш тўғрисидаги қарори киритилган.

«Ўзбекистон маънавий юксалиш йўлида» китобига Дубай амирлигининг ҳукмрон оила сулоласи вакили шайх Муҳаммад бин Халифа Ол Мактум муқаддима ёзган.

Муқаддимада Ўзбекистон асрлар давомида тарих ва илм маркази бўлиб келгани алоҳида таъкидланади. Айни пайтда бу мамлакат хорижий сармоядорлар ва савдо-сотиқ учун қулай имкониятлар яратиб, ривожланиш ва тараққиёт йўлида собит қадам ташламоқда. Бунда, муаллифнинг таъкидлашича, мамлакат раҳбари — Президент Ислом Каримовнинг хизматлари беқиёсдир.

«Жаҳон» АА.

«ПРЕЗИДЕНТ КУБОГИ» МАРАТ САФИННИ ЖАҲОННИНГ ЭНГ КУЧЛИ ТЕННИСЧИСИ ДАРАЖАСИГА КЎТАРДИ

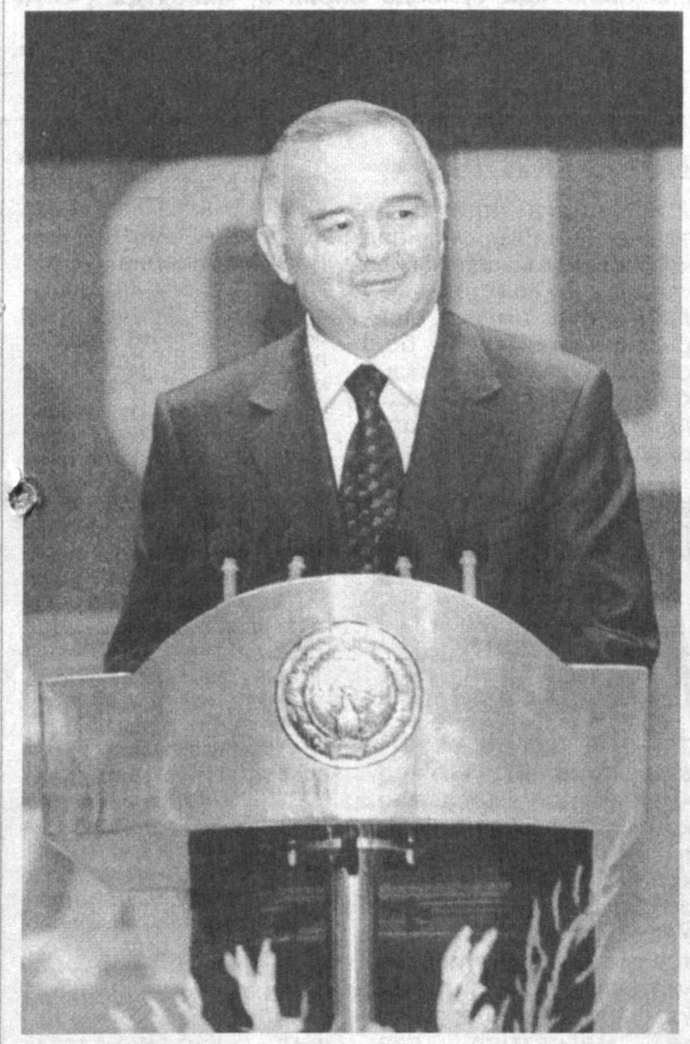

17 сентябр куни деярли бир ҳафта давом этган улкан теннис байрами — Ўзбекистон Республикаси “Президент кубоги” мусобақалари ниҳоясига етди. Турнирнинг тантанали ёпилиш маросимида Президент Ислом Каримов иштирок этди.

“Президент кубоги” турнири еттинчи бор зўр муваффақият билан ўтказилди. Бу гал ҳам, аввалги йиллардаги каби, мусобақага дунё теннисининг энг номдор, зарби зўр вакиллари ташриф буюрдилар. Улар сафида Евгений Кафелников, Карлос Мойя, Грег Руседски, Седрик Пиолин сингари йигирмадан ортиқ мамлакатдан келган забардаст спортчилар бор эдилар. Яқиндагина АҚШ очиқ биринчилиги мусобақаларида ғолибликни қўлга киритган Марат Сафиннинг “Президент кубоги”даги иштироки эса турнирга алоҳида улуғворлик бағишлади. Россиялик бу машҳур спортчи мазкур турнирда илгари ҳам икки бор иштирок этган эди

Турнирнинг дастлабки босқичлариданоқ теннисчилар чиройли ўйин кўрсатиш, ўз имкониятларини тўла намойиш этишга ҳаракат қилдилар. Бироқ на турнирнинг биринчи ракеткаси Евгений Кафелников ва Грег Руседски, на Карлос Мойя ва Седрик Пиолин финал босқичига йўлланма ола билди. Улар дастлабки турлардаёқ ўз ракеткасини ғилофига жойлашга мажбур бўлдилар. Тошкент турнирида жаҳоннинг етакчи теннисчиларининг бундай мағлубияти мусобақа даражаси жуда юқори бўлгани, рақобат кучлилиги, қолаверса, “Президент кубоги” спортчиларга машҳурлигу маҳоратнинг янги-янги поғоналари сари йўл очувчи ўзига хос мактабга айлангани билан изоҳланади.

“Президент кубоги”нинг ярим финалида италиялик Давидэ Сангинетти франциялик Жюльен Боутерни 7:6 (5), 7:6 (4), россиялик Марат Сафин эса швейцариялик Жорж Бастлни 6:2, 6:2 ҳисобида мағлубиятга учратди.

Шундай қилиб, “Президент кубоги” финалида Д.Сангинетти ва М.Сафин бақамти келди.

Эслатиб ўтамиз, “Президент кубоги” финали ғолиби 35 рейтинг очкосига, унинг иштирокчиси эса 25 рейтинг очкосига эга бўлади. М.Сафиннинг ярим финалда рақибини енгиб, финалга йўлланма олиши унинг жаҳон теннис таснифида биринчи ўринга кўтарилишини таъминлади! Марат Сафин илк бор Тошкентда дунёнинг биринчи рақамли ракеткаси — энг уста теннисчи сифатида кортга чиқди! Бошқача айтганда, жаҳоннинг навбатдаги энг кучли теннисчиси Тошкентда “туғилди”.

Италиялик Давидэ Сангинетти 28 ёшда. Бу йилги мавсумда, асосан, “Челленжер” туркумига кирувчи турнирларда ўйнаб келаётган эди. Лондонда ўтказилган АТП Тур туркумига кирувчи турнирлардан бирининг ярим финалида у америкалик таниқли теннисчи Пит Сампрасга ютқазиб қўйганди. Тошкентдаги турнирда эса кутилмаганда Е.Кафелниковни мағлуб этиб, ўзига хос шов-шувга сабабчи бўлди.

Россиялик ёш теннис юлдузи Марат Сафин учун бу йилги мавсум ниҳоятда омадли келди. У ўзининг янги мураббийси, бир вақтлар Россиянинг биринчи рақамли теннисчиси бўлган Андрей Чесноков билан машқ қила бошлагач, дастлаб Барселона ва Майоркадаги турнирларда, сўнгра Торонтода “Теннис мастерс” туркумига кирувчи йирик мусобақада ғолиб бўлди. АҚШ очиқ биринчилигидаги ғалаба М.Сафиннинг иродали ўйинчи эканлигини кўрсатган бўлса, Ўзбекистон Республикаси “Президенти кубоги” уни жаҳоннинг энг кучли теннисчиси мартабасига олиб чиқди.

“Президент кубоги” турнири финали биринчи сетининг дастлабки гейми Д.Сангинетти фойдасига ҳал бўлса-да, М.Сафиндек номдор рақиб олдидаги ҳаяжонланиш ва асабийлашиш унинг ўйинига салбий таъсир кўрсатмай қолмади. У тўп оширишда кетма-кет хатога йўл қўйиб, бирин-кетин геймларни бой берди. Натижада М.Сафин биринчи сетда рақибини 6:3 ҳисобида осонгина мағлубиятга учратди.

Иккинчи сетда Д.Сангинетти вазиятни ўзгартиришга ҳар қанча уринмасин, уддасидан чиқолмади. У М.Сафиннинг тезлиги соатига 200 километрдан ошадиган тўпларини қайтаришга ожизлик қилиб қолди. Россиялик ёш теннисчининг катта-катта турнирларда қатнашиб, тўплаган тажрибаси ва юксак маҳорати ўйин тақдирини ҳал қилди. М.Сафин иккинчи сетда 6:4 ҳисобида ғалаба қозонди ва Ўзбекистон Президенти кубогини қўлга киритди.

“Президент кубоги” теннис турнирининг ташкилотчиси Сассон Какшури ғолибларни тақдирлаш маросимни очар экан, мусобақа зўр муваффақиятлар билан якунланганини алоҳида таъкидлади. У теннис ривожига эътибор ва халқ саломатлиги йўлида амалга оширилаётган ишлар борасида Ислом Каримов дунёдаги энг илғор президентдир, деди.

Маросимда Ислом Каримов нутқ сўзлади.

— Бутун ҳафта давомида “Юнусобод” кортларида ва телевизор орқали спортчиларнинг муросасиз баҳсларини томоша қилганларнинг барчаси шу кунларда спортнинг жозибадор ва қизиқарли тури бўлмиш катта теннис билан яшади, десам янглишмайман, — деди, жумладан, давлатимиз раҳбари. — Мазкур турнир республикамизда теннисниг оммалашувини янада кучайтирди. Ушбу нуфузли спорт турининг ҳар бир мактаб, ўқув муассасаси, ҳар бир шаҳар ва аҳоли пункти, ҳар бир оилага кириб боришига кўмаклашди, десам, фикримга қўшиласиз, деб ўйлайман. Мен ушбу юксак минбардан туриб, мусобақанинг ҳар бир иштирокчисига мазкур мафтункор спорт тури мухлисларига тақдим этган унутилмас лаҳзалар учун қутлов ва миннатдорлик изҳор этишни истар эдим.

Ислом Каримов билдирилган улкан умидни оқлаш учун ўзларининг юксалиб бораётган маҳоратларини намойиш этган ўзбекистонлик теннис усталарига ҳам ташаккур изҳор этди. Юртбошимиз, шунингдек, АТП Тур ижрочи директори Марк Майлзга, турнир ташкилотчиларига, ҳакамларга ва журналистларга миннатдорлик билдирди.

Шундан сўнг маросимнинг энг ҳаяжонли дамлари бошланди. Ислом Каримов “Президент кубоги” турнири ғолиби Марат Сафин ва иккинчи ўрин соҳиби Давидэ Сангинеттига совринларни тантанали равишда топширди. Уларга, одатимизга кўра, зарбоф тўн ва дўппи кийдирилди. “Президент кубоги”нинг ўтган йилги финалчиси ва бу йилги ярим финалчиси, ажойиб теннисчи Жорж Бастлга ҳам зарбоф тўн ва дўппи ҳадя этилди.

Маросимда сўз олган “Президент кубоги” турнирининг ғолиби Марат Сафин давлатимиз раҳбари Ислом Каримовга мана шундай ажойиб мусобақани уюштиргани ва финал учрашувини томоша қилишга шахсан ташриф буюргани учун миннатдорлик изҳор этди. «Тошкентда ўтадиган мусобақаларда қатнашиш менга ҳузур бағишлайди. Чунки мен бу ерда ҳар доим мухлисларимнинг чин дилдан қўллаб-қувватлашларини ҳис қилиб тураман», деди у.

Шундай қилиб, деярли бир ҳафта давом этган катта теннис байрами ниҳоясига етди. Тошкентдаги бу мусобақа дунёга навбатдаги биринчи рақамли теннисчини ҳадя этгани билан бутун жаҳондаги спорт мухлислари ёдида қоладиган бўлди.

Анвар КАРИМОВ,
ЎзА мухбири.

СУРАТЛАРДА: турнирнинг ёпилиш маросимидан лавҳалар.
Муҳаммад АМИН олган суратлар.

Семинар бошланди

Тошкентда тренинг маркази ўқитувчиларининг семинари очилди. Марказ тез орада Давлатлараро сув хўжалиги мувофиқлаштириш комиссияси ҳузурида ўз фаолиятини бошлайди. Сув заҳираларидан оқилона фойдаланиш бўйича ўқув машғулотларини ташкил этишда Оролни қутқариш Халқаро жамғармаси ва бошқа халқаро ташкилотлар ҳамда ўқув марказлари иштирок этдилар.

Семинар очилишида сўзга чиққан Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазири Т.Холтоев сув хўжалиги мутахассисларининг малакавий тайёргарлигини ошириш, самарали ўқув тизимини ташкил этиш, шубҳасиз, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг ривожланишига, сув хўжалиги муаммоларини муваффақиятли ҳал этишга ёрдам беришини таъкидлади.

Семинар бир ҳафта давом этади.

(ЎзА).

БИРИНЧИ ТЕРИМДАЁҚ РЕЖА БАЖАРИЛДИ

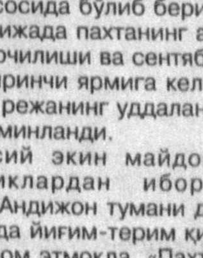

«Пахта-2000»

АНДИЖОН тумани пахтакорлари 6113 гектар ердан 17890 тонна «оқ олтин» ҳосили йиғиштириб олиб, йиллик шартнома режасини бажардилар. Ҳосилнинг деярли барчаси биринчи навга сотилди.

— Эсимни танибманки, даладаман. Шунча йил ишлаб пахтанинг бу йилгидек эрта пишганини, ҳосилнинг қисқа муддатларда йиғиштириб олинганини энди кўришим, — дейди И. Бакиров номли ширкат хўжалигининг бригада бошлиғи Исроилжон Рўзиматов. — Биринчи теримдаёқ режани бажардик. Худо хоҳласа, ҳосилдорликни 50 центнерга етказамиз.

— Пахтачиликдаги бундай ютуқларнинг бош омили нимада?

— Аввало, нав яхши, деҳқонбоп. Илгари ўз тажрибамизда синаб кўрган «Оқдарё-6» навини танлаб, чигитни плёнка остига қадаганимиз қўл келди. Қўшқатордаги кўчат қалинлиги якка қаторга қараганда 1,5-2 ҳисса кўп бўлишини таъминлади.

Ҳа, бойлик ўз-ўзидан келмагани каби муваффақиятларга ҳам осонликча эришилмайди. Айниқса, пахтачиликда. Туман деҳқонлари ҳар бир тадбирни илмий асосда олиб бориш, янгиликларга дадил қўл уриш, ерга ўз томорқасидай муносабатда бўлиш туфайли тармоқда туб бурилиш ясадилар. Б. Омонов номли, «Ўзбекистон», «Ойдинбулоқ» ва бошқа хўжаликларда бу йил 2500 гектар ерга пахтанинг «Оқдарё-6» нави экилди. Ана шу майдонлар ижарачиларга шартнома асосида бўлиб берилди. Натижада пахтанинг августда очилиши ва сентябрнинг биринчи ярмига келиб йиллик режанинг уддаланиши таъминланди.

Асосий экин майдони адирликлардан иборат бўлган Андижон тумани далаларида йиғим-терим қизғин давом этмоқда. «Пахтабанк»нинг туман бўлими теримчиларни ҳар беш кунда меҳнатига қараб нақд пул билан рағбатлантириб бормоқда. Ҳамжиҳатлик, моддий манфаатдорлик туман деҳқонларини руҳлантириб юборди. Улар ялпи ҳосилни 21 минг тоннага етказишга аҳд қилдилар.

О. ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Муштарак мақсадлар

ҲАЁТИЙ ТАШАББУСЛАР НАМОЙИШИ

Нью-Йорк шаҳрида бўлиб ўтган БМТнинг «Мингйиллик саммити» бугунги кунда ҳам халқаро ҳамжамият эътиборида турибди. Айниқса, Президентимиз Ислом Каримовнинг ушбу нуфузли халқаро ташкилот минбаридан туриб, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тизимини ислоҳ қилиш ва Хавфсизлик Кенгашининг доимий ҳамда муваққат вакиллари таркибини кенгайтириш хусусида билдирган таклифи кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди.

Мухбиримизнинг Корея Республикасининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Чанг ХУН билан суҳбати ана шу ҳақда бўлди.

— Маълумки, БМТ 55 йилдан буён минтақалар ва жаҳон ҳамжамиятига дахлдор энг муҳим муаммоларни, қолаверса, бугун ва эртага туғилиши мумкин бўлган масалаларни ечишда ўз ҳиссасини қўшиб келмоқда, — дейди элчи жаноблари. — Шу давр ичида БМТнинг халқаро зиддият ва ихтилофларни тинч йўл билан ҳал қилиш, Ер куррасида ирқчилик ва мустамлакачиликни тугатиш, иқтисодий ва ижтимоий тараққиётга кўмаклашиш, инсон ҳуқуқларига риоя этиш ва инсонпарварлик ёрдамини кўрсатиш борасида олиб борган саъй-ҳаракатлари эътиборга моликдир. Бу билан мен БМТ олдида турган муаммолар йўқ демоқчи эмасман. Чунки ушбу ташкилот нафақат дунё хавфсизлиги, балки экология ва атроф муҳит масалаларини ҳам четлаб ўтолмайди. Ҳозирги кунда Орол денгизи билан боғлиқ муаммолар сайёрамиз учун нақадар хатарли ва таҳликали эканлигини эслатиб ўтишнинг ҳожати бўлмаса керак, деб ўйлайман. Бундан ташқари, Ер юзида кўпгина ихтилофли нуқталар мавжудки, ҳали кўпчилик бу ҳақда етарли маълумотга эга эмас. Нью-Йоркда бўлиб ўтган мулоқотларда бу каби долзарб муаммоларнинг муҳокама қилинганлиги саммитни мазмунан бойитди.

— Сиз холис дипломат сифатида ушбу саммитда Ўзбекистон иштироки ва Президентимизнинг билдирган ташаббуслари хусусида нималар дея оласиз?

— Аввало, шуни айтиш кераки, мамлакатингизнинг жаҳонда тинчлик ва хавфсизликни сақлаш, тинчликсевар давлатлар билан ҳар томонлама ҳамкорлик алоқаларини йўлга қўйиш ҳамда тараққиётга эришишнинг ўзига хос йўлини танлагани мени жуда қувонтиради. Бугунги кунда Ўзбекистон ўз ташқи сиёсатини тинч-тотув яшаш, барқарорлик ва ҳамкорлик тамойиллари асосида амалга ошириб, жаҳон ҳамжамиятида обрў-эътибори ошиб бормоқда. Шу боис ҳам мамлакатингиз жаҳон ҳамжамиятига дадил қадамлар билан кириб бормоқда. Айтиш мумкинки, мамлакатингиз ташқи сиёсатда тутган йўли билан БМТ ўзининг серқирра фаолиятида Ўзбекистонга бемалол таяниши мумкинлигини кўрсатди. Президент Ислом Каримовнинг «Мингйиллик саммити»даги нутқи эса бу йўлда ташланган яна бир муҳим қадам бўлди. У ўз нутқида ўта муҳим ва ҳаётий ташаббусларни илгари сурди. Жумладан, БМТ Хавфсизлик Кенгашини босқичма-босқич ислоҳ қилиш хусусидаги таклиф кўпчиликнинг эътиборига сазовор бўлди. Негаки, ушбу ташаббус дунёда ялпи хавфсизликни ўрнатиш йўлида хизмат қилиши шубҳасиздир. Қолаверса, халқларнинг осойишталиги, ўзаро хавфсизлигидан-да буюкроқ бахт йўқлигига қатъий ишонч ортиб бораётган бир вақтда Ўзбекистоннинг тинчлик ташаббуслари, ҳақиқатан ҳам, муҳим аҳамият касб этади.

Хулоса қилиб айтганда, БМТнинг «Мингйиллик саммити» мамлакатингиз мавқеини, сиёсий иродасини ва жаҳон тараққиётига кучли таъсир кўрсатаётганини яна бир бор намойиш қилган катта ҳодиса бўлди.

«Халқ сўзи» мухбири
Фурқат САНАЕВ
суҳбатлашди.

ҲАМКОРЛИК МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Туркия ички ишлар вазири Садеттин Тантан Ўзбекистон ички ишлар вазири З.Алматов билан учрашди.

Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг “Мингйиллик саммити” доирасида Туркия раҳбари Аҳмет Неждет Сезер билан учрашган ва ўзаро ҳамкорликни янада кенгайтириш, терроpчилик, диний экстремизм, уюшган жиноятчилик ҳамда наркотик моддалар контрабандасига қарши ҳамкорликда курашиш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилган эди. Ички ишлар вазирларининг Тошкентдаги учрашуви Нью-Йоркда бўлиб ўтган ўша музокараларнинг узвий давоми бўлди. Унда томонлар хавфсизликка таҳдид солаётган муаммоларни бартараф қилишда ҳамкорликда тадбирлар ўтказиш масаласини муҳокама қилдилар. Ички ишлар вазирликлари ўртасидаги алоқаларни ривожлантириш, кадрлар тайёрлаш ва малакасини ошириш, тажриба ва ахборот алмашиш муҳимлиги таъкидланди.

С.Тантан бошчилигидаги делегация Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати раҳбарияти билан ҳам учрашиб, ўзаро ҳамкорлик борасидаги масалаларни муҳокама қилди.

(ЎзА).

«БУ ЙЎЛИНГДАН ҚАЙТ, БОЛАМ»

Ўз уйимиз, мамлакатимиз осойишталиги ва фаровонлиги кўп жиҳатдан оилаларимизда қандай фарзандлар тарбия топаётганига, ҳар биримизнинг масъулиятимизга боғлиқ. Наманганда бўлиб ўтган йиғилишда ана шу ҳақда сўз борди. Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Террорчи гуруҳлар таркибига адашиб кириб қолган Ўзбекистон фуқароларини жиноий жавобгарликдан озод этиш тўғрисида” ги Фармонига алоҳида эътибор қаратилди.

Шаҳар жамоатчилиги йиғилишида Фармон эълон қилинганидан сўнг уйига қайтган йигитларнинг ота-оналари сўзга чиқдилар.

— Ўғлим бағримга қайтиб келганидан бениҳоя шодман, — деди “Ўзбекистон” маҳалласида истиқомат қилувчи Иминжон Абдураҳмонов. — Менинг ўғлим ва бутун оиламиз Президентимиз, бутун халқимиз олдида билдирилган ишончни оқлашга ҳаракат қиламиз.

— Президентимизнинг адашиб террорчилар қаторига кириб қолган ёшларга қайтиш имконини берувчи Фармони ҳақидаги хабарни эшитган ўғлим Фазлидддин Мамадалиев уйга қайтиб келди, — деди наманганлик Фотимахон Ҳотамова. — Ишонаманки, Фармон ўғлимга ҳам татбиқ этилади.

Шундан сўнг ҳозирги кунда ҳам террорчилар орасида юрган йигитларнинг ота-оналари сўз сўращди.

— Менинг гапларимни эшитаётган бўлсанг, қайт, ўғлим, — деди фарзанди Дилшодга қарата Охунбобоев номли маҳаллада истиқомат қилувчи Ғолиб Ҳожиев. — Қанча умрим қолганини билмайман. Бундан буён қандай яшашим, одамлар орасида бош кўтариб юришим энди сенга боғлиқ бўлиб қолди, болам.

Наманганлик қария Фатҳиддин Зокировнинг ёлғиз ўғли — Ҳалим ҳам Ватанидан узоқда, террорчи гуруҳлар орасида юрибди.

— Президентимиз адашиб, бегона юртларда юрган ёшларимизга қайтиш имконини берди. Кеч бўлмасдан, ортга қайтгин, ўғлим, — деди Ф.Зокиров ўз чиқишида.

Мажлисда сўзга чиққан бошқа иштирокчилар — раислар, маҳалла йиғинлари фаоллари ўз уйини, умумий уйимиз — Ватанни асраш зарурлиги хусусида тўхталишди. Шунингдек, шаҳарнинг барча маҳаллаларида кеча-кундуз навбатчилик ташкил этилгани қайд қилинди. Бугунги кунда огоҳликка даъват, ҳушёрликни сақлаш айниқса аҳамиятлидир.

Н.ХЎЖАЕВА,
ЎзА мухбири.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов АҚШнинг Нью-Йорк шаҳрида бўлиб ўтган БМТнинг «Мингйиллик саммити»да иштирок этиб, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тизимини ислоҳ қилиш, Хавфсизлик Кенгаши таркибини жаҳон тараққиётида муҳим ўрин тутаётган Япония ва Германия давлатлари ҳисобига кенгайтириш таклифларини киритди. Сафардан қайтаётиб, журналистлар билан суҳбат пайтида Юртбошимиз бу икки ривожланган мамлакат Ўзбекистон билан муваффақиятли ҳамкорлик қилаётганини таъкидлади.

Ўзбекистон Миллий матбуот маркази раиси А. Каримов яқинда Япония Ташқи ишлар вазирлиги хорижий матбуот бўлими таклифига биноан кунчиқар юртда сафарда бўлди. Қуйида унинг Япония Ташқи ишлар вазирлиги Янги мустақил давлатлар (ЯМД) бошқармаси директори ўринбосари Цугуо ТАКАШИ билан Ўзбекистон — Япония алоқалари хусусидаги суҳбатини эътиборингизга ҳавола этамиз.

«БУЮК ИПАК ЙЎЛИ» — ДЎСТЛИК РИШТАСИ

— Бизнинг бошқармамиз Япониянинг Марказий Осиёдаги Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон, Кавказдаги Грузия, Озарбойжон, Арманистон, шунингдек, Европадаги Украина, Молдова ва Беларус давлатларига нисбатан сиёсатини мувофиқлаштиришда кўмаклашади, — дейди жаноб Ц. Такаши суҳбат бошида японларга хос хушмуомалалик билан. — Япония айни пайтда дунёнинг 115 мамлакатида ўз элчихоналарига, 65 мамлакатда бош консулхонасига эга. Халқаро ташкилотлар ва ваколатхоналар билан қўшиб ҳисоблаганда, уларнинг жами сони 186 тадир. Бироқ янги мустақил давлатлардан фақат олтитасидагина элчихонамиз бор.

Ўзбекистон— Япония

Япония Ўзбекистон мустақиллигини 1991 йил 28 декабрда тан олди. 1992 йил 26 январда мамлакатларимиз ўртасида дипломатия алоқалари ўрнатилгач, кўп ўтмай Ўзбекистонда ўз элчихонамизни очдик.

Президент Ислом Каримовнинг 1994 йили мамлакатимизга ташрифи Япония — Ўзбекистон ҳамкорлик алоқалари ривожида муҳим ўрин тутади. Шундан сўнг Ўзбекистон Бош вазири, Ташқи ишлар вазирининг Японияга, Япония Ташқи ишлар вазирининг Ўзбекистонга расмий сафарлари бўлиб ўтди. Айни пайтда ўзаро ҳамкорлик кун сайин ривожланиб бормоқда.

— Япониянинг Марказий Осиё давлатлари, жумладан, Ўзбекистонга нисбатан сиёсатидаги ўзига хосликлар нимадан иборат?

— Биз Марказий Осиёдаги давлатларни «Ипак йўли» минтақаси давлатлари, деб айтамиз. Мамлакатимиз, маданиятимиз, динимиз тарихи шу минтақа билан бевосита боғлиқ бўлгани учун ҳам биз Ўзбекистон билан муносабатларга алоҳида эътибор берамиз. Бу ўринда уч жиҳат аҳамиятлидир.

Ўзбекистон муҳим жуғрофий-сиёсий ҳудудда жойлашган. У Россия, Хитой, Ҳиндистон каби йирик мамлакатларга қўшни ёки яқин.. Ушбу мамлакатлардаги барқарорлик Ўзбекистон ва бошқа Марказий Осиё мамлакатларидаги тинчлик ва осойишталикка бевосита боғлиқдир.

Иқтисодий жиҳатдан қараганда ҳам, Ўзбекистон бой табиий заҳираларга эга. Ушбу табиий бойликларни ишга солиб, улкан иқтисодий юксалишга эришиш мумкин. Табиий заҳиралари кам, аммо юксак технологияларга эга Япония учун бундай мамлакат билан ҳамкорлик манфаатлидир.

Ҳамкорлигимизни тақозо этадиган учинчи жиҳат қадимий «Ипак йўли» билан боғлиқ. Японияга тараққиёт ана шу «Ипак йўли» орқали келган. Сизга японларда «Ипак йўли» давлатлари билан азалий алоқаларни тиклаш соғинчи, қўмсаш бор десам, янглишмайман. Бу қадимий алоқалар тарихан ҳамкорлик қилиб келган халқларимизнинг миллий менталитетини бир-бирига яқинлаштирган. Биз янада қалинроқ дўстлашишга барча имкониятлар мавжуд деб ҳисоблаймиз.

— Мамлакатингизнинг Марказий Осиё давлатлари, жумладан, Ўзбекистонга нисбатан сиёсатининг асосий йўналишлари ҳақида ҳам сўзласангиз...

— Япония минтақа давлатларига нисбатан алоқаларни уч йўналишда амалга оширмоқда. Биринчи йўналиш — мамлакатларимиз раҳбарларининг ўзаро ташрифлари, учрашувлари, мулоқотларини ташкил этиш. Суҳбатимиз бошида бундай ташрифлар мунтазам бўлиб ўтаётгани ҳақида сўзлаган эдик. Олий даражадаги учрашувларда ўзаро икки томонлама ҳамкорликнинг ҳуқуқий асослари тобора кенгайиб бормоқда.

Иккинчи йўналиш — ODA (Офишиал девелопмент ассистанс) Тараққиётга расмий ёрдам дастури доирасида заҳиралардан оқилона фойдаланишга кўмаклашишдан иборат. Бу дастур асосан JAICA ҳукумат ташкилоти орқали амалга оширилади. Сафар дастурингизда JAICA ва ODA дастури мутасаддилари билан алоҳида учрашувлар режалашганидан хабардор бўлганим учун ҳам бу ҳақда бафуржа тўхталмайман.

Учинчи йўналиш — минтақа давлатлари билан хавфсизликни таъминлаш борасида ҳамкорлик қилиш. Ён қўшнингиз Тожикистонда анча вақт фуқаро урушлари бўлиб ўтди. 1997 йилдагина мухолиф томонлар ўзаро муроса йўлини тутдилар. Бунга осонликча эришилмади. Ўзбекистон раҳбарияти жаҳон жамоатчилигининг эътиборини бу муаммога қаратишда жонбозлик қилганидан бохабармиз. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти миллий ярашга шафеъликни зиммасига олгач, Япония миссия таркибига профессор Акинони йўллаган эди.

Япония Ўзбекистон билан ўзаро ҳамкорликни ривожлантиришга қаратилган муносабатларини янада кенгайтириб боради. Сиёсий, иқтисодий ва маданият соҳасидаги бундай ҳамкорлик мамлакатларимиз халқларининг азалий дўстлиги ва биродарлигини мустаҳкамлашига аминман. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг халқаро ташкилотлар доирасида Япония билан ҳамфикрлиги икки томонлама алоқаларнинг янада ривожланишига ҳам омил бўлади.

Амирқул КАРИМ суҳбатлашди.
Тошкент — Токио — Тошкент.

Жамоада аҳиллик бўлса, тадбиркорлик яхши йўлга қўйилган бўлса, янги-янги ташаббуслар чиқавераркан. Буни Шўрчи туманидаги Шароф Рашидов номли дон маҳсулотлари ҳиссадорлик жамияти мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Чунки корхона фақат ун тайёрлаш билангина чекланиб қолаётгани йўқ. Бу ерда турли хил халқ истеъмоли маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилмоқда. Топилган даромаднинг асосий қисми эса корхона ишчиларини ижтимоий ҳимоя қилишга йўналтирилаяпти.

Айни пайтда жамиятнинг макарон ишлаб чиқариш цехида уч турдаги маҳсулот тайёрланмоқда. Бир ойда 50 тоннага яқин макарон истеъмолчиларга етказиб берилаяпти. Корхона ишчиларига эса арзонлаштирилган нархларда сотиш йўлга қўйилди. Жамият қошидаги 270 ўринли иккита болалар боғчасида ишчиларнинг фарзандлари бепул тарбияланаяптилар.

50 ўринга мўлжалланган соғломлаштириш масканида ишчилар учун имтиёзли дам олиш жорий этилган. Ана шундай имтиёзлардан корхонанинг 1100 нафар ишчиси баҳраманд бўлади.

СУРАТДА: макарон ишлаб чиқариш бўлими ишчиси Диломхон Тоғаева нафақат ишда, балки жамоат тадбирларида ҳам фаол қатнашади. У яқинда ўтказилган «XXI аср келинчаги» кўрик-танловида туманда биринчи, вилоятда учинчи ўринни эгаллади.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

УНИВЕРСИТЕТГА — ОЛТИН МЕДАЛ

Франция миллий саноат ҳамкорлиги Халқаро уюшмаси таъсис этган олтин медал Ўзбекистондаги олий ўқув юртлари орасида биринчи бўлиб Бухоро Давлат университетига насиб этди. Бунга сабаб, кейинги йилларда мазкур университетда ўқитишнинг қатор муҳим педагогик технологиялари амалиётга татбиқ қилинишидир. Компьютер ёрдамида тайёрланган ўқитиш тизими ҳам ижобий самараларини бера бошлади. Олий ўқув юрти доирасида тузилган «Рейтинг» дастури орқали бутун ўқув-тарбиявий жараёнлар бошқарилмоқда. Халқаро «Темпус» дастури бўйича қўлга киритилган 500 минг АҚШ доллари миқдоридаги махсус грант эса 20 нафар талабанинг Франция, Италия, Миср, Англияда ўқишлари ҳамда янги техника воситаларини сотиб олишга сарфланди.

Акбар АЛИЕВ.

Чет эл сармоясига — кенг йўл

«ИТЕРА» ТАЖРИБАСИ АСҚОТМОҚДА

Энг улуғ, энг азиз байрамимиз — Мустақиллик куни бу йил бутун мамлакатимизда халқимизнинг меҳр-мурувват, саховат ва оқибат фазилатлари намойишига айланди. Ватан ичра мўъжаз бир гўша — пойтахтимизнинг «Оқибат» маҳалласи ҳам бу умумхалқ байрамини бутун ватандошларимиз хушнудлиги даврасида хуррам у шод ўтказди. Яқинда шу маҳаллада ўз фаолиятини бошлаган «Итера» халқаро энергетика компаниясининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси соя-салқин боғда дастурхон ёзиб, сертакаллуф мезбонлик вазифасини ўрнига қўйди, кўпболали оналарга, меҳнат фахрийларига совға-салом тарқатди. Маҳалла оқсоқоли Омонулло Шарипов байрамни кўнгилли ўтказишни шундай тантанали ташкил этганлиги учун ваколатхона раҳбариятига, ўзбек мумтоз қўшиқлари ижроси учун Тошкент консерваторияси талабаларига миннатдорчилик билдирди.

«Итера»нинг фаолият йўналишлари қандай? Ўзбекистон энергетикасида унинг ўрни хусусида нималар дейиш мумкин?

— Табиий ва нефт конларидан фойдаланиш табиатнинг бу бебаҳо бойликларини тозалаб, қайта ишлаб, истеъмолчиларга етказиб бериш катта меҳнат талаб этади, — деди юқоридаги саволларимизга жавоб бериб, «Итера»нинг Тошкентдаги ваколатхонаси раҳбари Жамшид Норов. — Бунинг устига, табиий газни истеъмолчиларга етказиб бериш учун қурилган магистрал газқувурларидан бир маромда фойдаланиш муаммосини қўшсангиз, вазифа нечоғли жиддийлигини яққол тасаввур қиласиз. Собиқ иттифоқ даврида барпо этилган «Ўрта Осиё — Марказ» газ магистрали эндиликда мустақил ривожланиш йўлига кирган неча-неча давлатлар ҳудудидан ўтади. Мустақилликнинг дастлабки йиллари ундан фойдаланишда кўпгина англашилмовчиликлар, жумбоқлар туғилди. Улкан газқувур «ишламай» қолди. Ана шунда «Итера» халқаро энергетика компаниясининг кўпйиллик тажрибаси асқотди. Компания магистрал газқувурларидан фойдаланишнинг бир қатор ишлаб чиқариш — техника муаммоларини ўз зиммасига олди. Бирйўла мустақил давлатлар ўртасидаги ўзаро ҳисоб-китоб масалалари ҳам ҳал бўлди. Ниҳоят, узоқ «ишсизлик»дан кейин газ магистрали нафас ола бошлади.

Ўтган йилнинг декабрида Туркманистон билан Россиянинг «Газпром»и ўртасида 2000 йили 20 миллиард куб метр газни «шимолий» газқувур орқали Ўзбекистон — Қозоғистон — Россия ҳудудлари бўйлаб етказиб бериш 2005 йилга бориб газ транзитини 50 миллиард куб метрга етказиш ҳақида битим имзоланди. Бу лойиҳанинг амалга оширилишида «Итера» бош оператор ва газни етказиб берувчи бўлиб қолди. Айни ўша шартнома асосида шу йилнинг мартидан бошлаб «Итера» «Ўзтрансгаз» акциядорлик компанияси билан ҳамкорликни бошлади. Бу ҳамкорлик ҳозирча Туркманистон газининг 2000 йил Ўзбекистон ҳудудидан транзит бўйича ўтиш хизматлари ҳисоб-китобини ўз ичига олади. Республика магистрал газқувурларидан ўтувчи газнинг кўпайиб бориши мамлакатимиз хазинаси учун мўмай валюта тушуми эканлиги тушунарли, албатта. Бу ўринда гап ўнлаб миллион АҚШ доллари устида бормоқда. Айни пайтда «Ўзнефтгаз» миллий холдинг компанияси корхоналарнинг моддий-техника ресурслари янгиланиб, замонавий технологиялар жорий этила боради.

Нуфуз, эътироф амалий ишлар ҳосиласи, албатта. «Итера» қандай компания? Унинг нуфузи қай даражада? Шу каби саволлар ватандошларимизни қизиқтириши, табиий.

Бугунги кунда «Итера» компаниясининг халқаро гуруҳи МДҲ ва Болтиқбўйи мамлакатларининг, шунингдек, АҚШ, Бельгия, Швейцария — жаҳондаги жами 24 давлат энергетика, металлургия ва бошқа саноат тармоқларининг 120 дан ортиқ корхонасини бирлаштириб турибди. Бу тизимда 7 мингдан зиёд киши банд. Жами бизнеснинг 80 фоизи «зангори олов»ни қазиб олиш, жўнатиш ва сотишга тўғри келади. Шуни айтиш кифояки, ўтган йили «Итера» ўз истеъмолчиларига 60,5 миллиард куб метр табиий газ ва бир миллион тонна нефт етказиб берди.

...Мустақил Ўзбекистонда нефт ва газ саноати жадал ривожланиб бормоқда. Чет эл сармояларига катта-катта йўллар очилмоқда. «Итера» халқаро энергетика компанияси ҳам ўз сармоялари билан мамлакатимиз иқтисодиётига катта ниятлар билан кириб келмоқда. Йил бошида «Ўзбекнефтгаз» миллий холдинг компанияси билан «Итера» ўртасида бош битим имзоланди. Шу кунларда ваколатхона мутахассислари янги газ конларини очиш ва газдан фойдаланиш бўйича қўшма корхона барпо этиш лойиҳасини ишлаб чиқишаяпти. Компания Ўзбекистон нефт ва газ тармоқларига 200 миллион АҚШ доллари миқдорида сармоя жойлаштириш ниятида. Унинг бу мақсадлари рўёбга чиқишига, Ўзбекистон иқтисодиёти ўз тараққиётида янги бир жўшқинлик омилига эга бўлишига умидвормиз.

Жўра САЪДУЛЛАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ДУНЁ ТЕННИСИНИНГ ЙИГИРМА ЁШЛИ ҚИРОЛИ

У айнан Тошкентдаги ғалабасидан сўнг шундай мартабага эришди

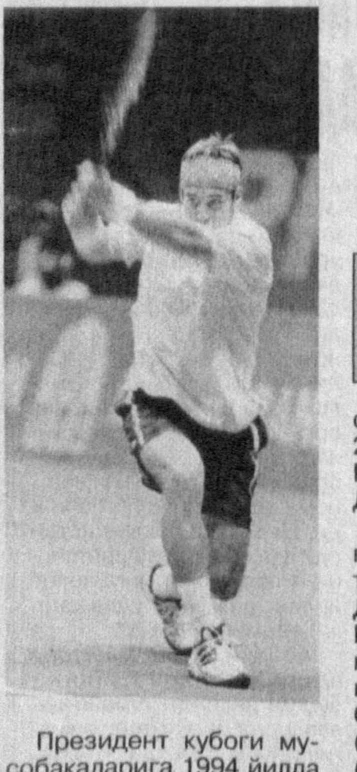

Президент кубоги мусобақаларига 1994 йилда асос солинган эди. Ўшанда дастлаб кортга ҳамюртимиз Д. Томашевич ва Д. Сангинетти (Италия) тушишганди. Қизиғи шундаки, беллашувларни бошлаб берган италиялик спортчи мазкур мусобақанинг XX асрдаги энг охирги ўйинида ҳам иштирок этди. Статистика мухлислари учун яна бир қиёс: Д. Сангинетти 1994 йилда ҳам мағлубият аламини тортганди, кеча ҳам имкониятни бой берди.

Дастлабки Президент кубоги Ч. Адамс(АҚШ)га насиб этган бўлса, 1995 йилда марокашлик К. Алами бош соврин эгаси бўлганди. Учинчи бор ўтказилган турнирда эса Ф. Мантия (Испания) ғолиблик шоҳсупасига кўтарилди. Шундан сўнг Т. Хенман(Англия)нинг ғолибона юришлари бошланди. У қаторасига икки бор Президентимиз қўлидан кубокни қабул қилиб олди. 1999 йилги беллашувларда эса германиялик Николас Кифернинг омади келди. Ва ниҳоят, 2000 йил, финал. Кортда Марат Сафин (Россия) ва Д. Сангинетти (Италия).

Марат финалга етиб келгунча О. Огородов, М. Краточвил (Швейцария), М. Делгадо (Англия), Ж. Бастл (Швейцария)ларни кортдан бош эгиб чиқишга мажбур этган бўлса, Д. Сангинетти Р. Шричапан (Таиланд), Е. Кафельников (Россия), Ж. Гимелстоб (АҚШ), Ж. Боутер(Франция)ларни мағлубиятга учратди.

Агар халқаро майдондаги тажриба хусусида гапириладиган бўлса, бу борада устунлик италиялик спортчи тарафда бўлиши шубҳасиз. Йигирма саккиз ёшли бу теннисчи кўп йиллардан буён ATP туркумидаги мусобақаларда қатнашиб келади. Энди йигирма ёшни қаршилаган Марат эса кейинги бир-икки йил ичида ёрқин юлдуз бўлиб порлаган катта ракетка устаси ҳисобланади.

Хўш, бу йилги турнирнинг олдингиларидан фарқи нималарда кўринади? Аввало, бу турнир тугаётган мингйилликдаги охирги Президент кубоги бўлиб тарих зарварақларига ёзилади. Иккинчидан, унда илк бор «Катта шлем» туркумидаги энг йирик мусобақалардан бири — «US open» ғолиби иштирок этди. Учинчидан, айнан мана шу мусобақадан сўнг дунё теннисининг янги қироли тахтга чиқди. Марат Сафин Президент кубогидаги ғалабаси туфайли ATP рейтингида Пит Сампрасдек юлдузни ортда қолдириб, биринчи поғонага кўтарилди. Энди у Сидней Олимпиадасида ҳам биринчи рақамли теннисчи сифатида кортга тушади.

— Нима учун Нью-Йоркдан тўғри Сиднейга кетавермадингиз, ахир бу турнирдан Олимпиада муҳим эмасми, деб мендан кўп сўрашди, — дейди Марат. — Ростини айтсам, тўрт йилда бир марта ўтадиган Олимпиада ўйинларида қатнашиш — Ватан шаъни учун беллашиш катта бахт. Лекин унга тайёргарлик кўраман, деб Президент кубогини ташлаб кетолмасдим. Зеро, у ATP туркумидаги энг сара мусобақалардан бири. Тошкентда ўйнаш мен учун катта мамнуният бахш этади. Москвадан ташқарида ўтказилган халқаро мусобақалардаги иштироким ҳам айнан Тошкентда — «Президент кубоги»да бошланган. Шунинг боис ҳам мен учун бу турнир жуда қадрли. Насиб этса, 2001 йилда ҳам кўришамиз.

— Давлат раҳбарлари орасида илк бор қўл бериб кўришганим Президент Ислом Каримов бўлди, — дейди Д. Сангинетти биз билан суҳбатда. — Сизларда бошқа ҳеч қаерда йўқ яхши анъана бор. Ғолибларга шахсан Президентингизнинг ўзи миллий кийимларингизни эсдалик совға сифатида топширади. Биласизми, бу бизга доим Ўзбекистонни — «Президент кубоги»-ни ёдга солиб туради. Сал эриш бўлса ҳам айтайин, рақиб сифатида Маратнинг ғалабасидан мен ҳам хурсандман. Ўйлайманки, биз ҳали финалда яна учрашамиз. Давлат раҳбаридан тортиб оддий мухлисларгача теннисга бирдек қизиқадиган жойда кортга чиқиш ҳар қандай спортчи учун ҳам мароқли бўлса керак. Мен барчангизни яхши кўраман, кейинги йили албатта кўришамиз. Ҳаммангизга катта раҳмат.

«Раҳмат сизга, ўзбек халқи». Бу жумлани қайси хорижий спортчи айнан ўзбек тилида айтганини кўпчилик эслаcа керак. Ҳа, у швейцариялик Жорж Бастл. Мусобақанинг тантанали ёпилиш маросимида Юртбошимиз ана шу истеъдодли теннисчини ҳам кортга таклиф қилдилар.

Жаҳоннинг 24 та мамлакатидан энг номдор теннисчилар иштирок этган «Президент кубоги»нинг жуфтлик беллашувлари ҳам муросасиз баҳсларга бой бўлди. Унинг финалида Ж. Гимелстоб-С. Хемфри (АҚШ) ва М. Бернард-Р. Коинг(ЖАР)лар кортга тушишди. Қизиқарли кечган ўйинда Америка Қўшма Штатларидан келган жуфтликнинг қўли баланд келди — 6/3, 6/2.

Яқин келажакда Ўзбекистондан ҳам М. Сафин, П. Сампрас сингари дунё теннисининг тождорлигига даъво қилувчи катта ракетка усталари етишиб чиқса, ажабмас. Турнирнинг ҳар бир куни болажонларни катта теннисга қизиқтириш, бу нафис

спорт турининг сеҳрли оламига олиб кириш билан боғлиқ турфа дастурлар асосида ташкил этилиши ҳам ниҳоятда қувонарлидир. Яна бир эътиборли жиҳати, «Юнусобод»га ракетка ушлаб келган бирор болажон совғасиз қайтмади. Юлдузлар билан бевосита юзлашиш эса уларнинг интилишларини янада кучайтирилганлиги табиий.

Хуллас, навбатдаги Президент кубоги беллашувлари ҳам ниҳоясига етди. Мусобақа байроғи туширилгач, унинг ўрнида «2001 йилда кўришгунча» деган ёзув пайдо бўлди. Барча хорижий спортчилар ана шундай яхши ният билан хайрлашдилар. Турнир ҳақидаги мулоҳазалар, баҳсу мунозаралар эса ҳали кейинги турниргача давом этади.

Озод РАЖАБОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
СУРАТЛАРДА: турнирдан лавҳалар.
Т. КРАВЧЕНКО, Р. ГАЛИЕВ олган суратлар.

Орол муаммолари муҳокама қилинмоқда

Ўтган йилнинг июн ойида Ўрта Осиё ва Қозоғистоннинг бешта миллий гидрометеорология хизматлари вакилларининг Тошкентда бўлиб ўтган учрашувида Бутунжаҳон метеорология ташкилотига Орол денгизи ҳавзаси бўйича гидрологик даврийликни кузатиш тизими (ОГДТ)ни ташкил этиш ҳақидаги мурожаатнома имзоланган эди. Сўнгра “Орол-ОГДТ” лойиҳаси бўйича кенгаш бўлиб ўтди, ҳозир эса Ўзбекистон Гидрометеорология Бош бошқармасида ушбу муаммо бўйича иккинчи минтақавий кенгаш ўз ишини бошлади. Беш кун давом этадиган мазкур учрашувда Бутунжаҳон метеорология ташкилоти, БМТ Ривожланиш дастури, Жаҳон банки, бўлажак донорлар агентликлари, Буюк Британия, Германия, АҚШ, Япония элчихоналари ва бошқа ташкилотлар вакиллари иштирок этмоқдалар.

Муҳокама этилаётган лойиҳадан кўзланган мақсад — сув заҳираларидан оқилона ва тежамкорлик билан фойдаланишнинг изчил ва иқтисодий жиҳатдан асосланган йўлларини, Орол денгизи ҳавзасида ижтимоий ва иқтисодий ривожланиш истиқболларини аниқлаб олишдан иборат. Бунга эса сув ресурслари бўйича мақбул ва ишончли ахборот тизимини йўлга қўйиш орқали эришиш мумкин. “Орол-ОГДТ” лойиҳасининг амалга оширилиши метеорологик геостационар йўлдошдан фойдаланиб, гидрологик тармоқни ташкил этиш, шу билан бирга, янада такомиллаштирилган гидрологик тармоқ, миллий ва минтақавий маълумотлар базасини яратиш, Орол муаммосини самарали ҳал этиш имконини беради.

(ЎзА).

МЕҲР ҚЎЙГАН УСТОЗИНГДАН АЙРИЛМА

Истиқлол байрамининг тўққиз йиллиги арафасида "Ўзбек миллий маданияти ривожига улкан ҳисса қўшган адабиёт ва санъат усталарини мукофотлаш тўғрисида" Президентимиз Фармони эълон қилинган эди. Мамлакатимизнинг олий нишонларидан бири — "Буюк хизматлари учун" ордени билан тақдирланганлар орасида ўзининг бетакрор овози, истеъдоди ва қолдирган ўлмас мероси билан элимиз ҳурматини қозонган беназир ҳофиз, Ўзбекистон халқ артисти Комилжон Отаниёзов ҳам бор.

Шу йил 25-27 октябр кунлари Урганч шаҳрида устоз санъаткор Комилжон Отаниёзов хотирасига бағишлаб ёш хонандаларнинг иккинчи республика танлови бўлиб ўтади. Уни ташкил этишдан кўзланган асосий мақсад халқимиз ардоқлаган санъаткорнинг ижро услубини кенгроқ ёйиш, иқтидорли йигит-қизларни кашф этиш, миллий мусиқа санъатини ривожлантириш, ёшларни Истиқлол ғояларига садоқат руҳида тарбиялашдан иборатдир.

Танлов ташкилотчилари — "Ўзбекнаво" гастрол-концерт бирлашмаси, республика ёшларининг "Камолот" жамғармаси ва Хоразм вилояти ҳокимлиги бу улкан санъат байрамини юксак бадиий савияда ўтказиш билан боғлиқ тайёргарлик ишларини бошлаб юборди. Унда мамлакатимизнинг барча театр мусиқа жамоалари таркибидаги санъат оламига эндигина кириб келаётган хонандалар, олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг ёш ўқитувчи ва талабалари, иқтидорли ҳаваскор қўшиқчилар қатнашадилар.

Ташкилий қўмита аъзолари ҳозирдаёқ қўшиқ танлаш, ёш хонандалар овоз имкониятларини аниқлашда элликка яқин иштирокчига яқиндан кўмаклашмоқда. Уч босқичда ўтказиладиган мазкур қўшиқ байрамининг асосий шартлари Комилжон Отаниёзов ижро этган ва яратган қўшиқлардан бирини, миллий мумтоз қўшиқларни ва Хоразм мақомларидан намуналар ижро этишдан иборат. Бой миллий мусиқа меросимизни ўрганишда ўзига хос мактаб вазифасини ўтовчи ушбу танлов ёрдамида янгидан-янги истеъдод соҳиблари кашф этилади.

Назокат УСМОНОВА,
ЎзА мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг
ҚАРОРИ

“Радиациявий хавфсизлик тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини амалга киритиш ҳақида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. “Радиациявий хавфсизлик тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни матбуотда эълон қилинган кундан эътиборан амалга киритилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳукумат қарорларини “Радиациявий хавфсизлик тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқлаштирсин, вазирликлар ҳамда идоралар мазкур Қонунга зид бўлган ўз норматив ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси

Э. ХАЛИЛОВ

Тошкент шаҳри,
2000 йил 31 август.

24

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

РАДИАЦИЯВИЙ ХАВФСИЗЛИК ТЎҒРИСИДА

«Халқ сўзи» — «Народное слово» газеталари
2000 йил

ралари ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланувчилар томонидан белгиланади ҳамда маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, радиациявий хавфсизликни таъминлаш соҳасида тартибга солишни амалга оширувчи давлат органлари билан келишилади.

Кузатув зонасида қонун ҳужжатларига мувофиқ хўжалик фаолиятига доир чекловлар жорий этилиши мумкин.

Кузатув зонасида ва санитария-муҳофаза зонасида радиациявий аварияни бартараф этиш чора-тадбирлари амал қилиши татбиқ этилади.

Санитария-муҳофаза зонаси ҳамда кузатув зонасини белгилаб қўйиш оқибатида етказилган зарарлар ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланувчилар томонидан қонун ҳужжатларига мувофиқ қопланади.

21-модда. Радиоактив чиқиндиларни сақлаш ёки кўмиб ташлаш

Радиоактив чиқиндиларни сақлашда ёки кўмиб ташлашда уларнинг атроф муҳитдан ажратиб қўйилиши таъминланган бўлиши керак.

Радиоактив чиқиндиларни йиғиш ва кўмиб ташлашни ташкил этиш тартиби қонун ҳужжатлари билан белгилаб қўйилади.

22-модда. Радиоактив ва ядровий материалларнинг сақланишини таъминлаш

18

7-модда. Радиациявий хавфсизликни таъминлаш соҳасини давлат томонидан тартибга солиш

Радиациявий хавфсизликни таъминлаш соҳасини давлат томонидан тартибга солиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳамда у ваколат берган давлат органлари томонидан амалга оширилади.

Радиациявий хавфсизликни таъминлаш соҳасини давлат томонидан тартибга солиш қуйидагилардан иборат бўлади:

радиациявий хавфсизликка доир талабларга риоя этилишини давлат томонидан назорат қилиш ва текшириш;

ионлаштирувчи нурланиш манбаларини ишлатиш соҳасидаги фаолиятни лицензиялаш;

қишлоқ хўжалиги, озиқ-овқат маҳсулотларини, емларни, ичимлик ва техник сувларни, қурилиш материалларини ва улардан тайёрланган буюмларни радиациявий ифлосланиш жиҳатидан сертификатлаш;

барча турдаги қурилиш учун ер участкалари ажратилиши келишиб олинаётганда радиациявий ифлосланишни аниқлаш.

8-модда. Радиациявий хавфсизликни таъминлаш соҳасидаги назорат

Радиациявий хавфсизликни таъминлаш соҳасидаги давлат назоратини Саноатда ва кончиликда ишларнинг бехатар олиб борилиши-

7

радиациявий вазиятни нормаллаштириш чораларини кўришга.

25-модда. Радиациявий авария оқибатларини тугатишга жалб этиладиган фуқаролар юқори нурланиш олишининг режалаштирилиши

Радиациявий авария оқибатларини тугатиш, авария-қутқарув ишлари ҳамда дезактивация ўтказишга жалб этиладиган фуқаролар юқори нурланиш олишининг режалаштирилиши фақат одамларни қутқариш ва уларнинг янада кўпроқ нурланиш олишининг олдини олиш заруратидан келиб чиққан бўлиши мумкин. Радиациявий авария оқибатларини тугатишга жалб этиладиган фуқароларнинг нурланиш олиши белгилаб қўйилган гигиена нормативларидан ошмаслиги керак.

Радиациявий авариялар оқибатларини тугатишга жалб этиладиган фуқаролар юқори нурланиш олишининг режалаштирилишига уларнинг ихтиёрий розилиги бўлган ҳамда эҳтимол тутилган нурланиш дозалари ва соғлиқ учун зарари тўғрисида олдиндан хабардор қилинган ҳолда уларнинг ҳаёти мобайнида бир марта йўл қўйилади.

Мазкур ишларни бажариш учун жалб этиладиган шахсларга хавф юқори бўлганлиги учун тўланадиган товон ҳамда радиация

22

ланиш манбаларини қазиб олувчи, ишлаб чиқарувчи, ҳосил қилувчи, қайта ишловчи, улардан фойдаланувчи, уларни сақловчи, уларга хизмат кўрсатувчи, уларни ташувчи, зарарсизлантирувчи ва кўмиб ташловчи юридик ва жисмоний шахслар;

кузатув зонаси — радиациявий мониторинг ўтказиладиган санитария-муҳофаза зонасидан ташқаридаги ҳудуд;

радиациявий авария — ускуна носозлиги, ходимлар(персонал)нинг хатти-ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги), табиий ва техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлар туфайли келиб чиққан, фуқароларнинг белгиланган нормалардан кўпроқ нурланиш олишига ёки атроф муҳитнинг радиоактив ифлосланишига олиб келиши мумкин бўлган ёхуд олиб келган ионлаштирувчи нурланиш манбаи устидан бошқарувнинг издан чиқиши;

радиациявий хавфсизлик — фуқаролар ва атроф муҳитнинг ионлаштирувчи нурланишнинг зарарли таъсиридан муҳофазаланганлик ҳолати;

санитария-муҳофаза зонаси — ионлаштирувчи нурланиш манбаи атрофидаги ҳудуд бўлиб, у ерда фуқароларнинг нурланиш олиш даражаси мазкур манбадан нормал фойдаланиш шароитида аҳоли учун нурланиш до-

3

сабабли юзага келган нурланиш олишнинг индивидуал дозаларини назорат қилиш ва ҳисобга олиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси белгилаб қўйган тартибда яратиладиган нурланиш олишнинг индивидуал дозаларини назорат қилиш ва ҳисобга олиш ягона давлат тизими доирасида амалга оширилади.

19-модда. Тиббий рентгенорадиологик муолажалар ўтказилганда фуқароларнинг радиациявий хавфсизлигини таъминлаш

Тиббий рентгенорадиологик муолажалар ўтказилганда фуқароларнинг оладиган нурланиш дозалари радиациявий хавфсизликнинг белгилаб қўйилган нормаларига мувофиқ бўлиши керак.

Тиббий рентгенорадиологик муолажалар ўтказилганда фуқароларни муҳофаза қилиш воситаларидан фойдаланиш лозим.

Фуқаро талаби билан унга тиббий рентгенорадиологик муолажалар ўтказилганда олиниши кутилаётган ёки у олаётган нурланиш дозаси тўғрисида ва бунинг эҳтимол тутилган оқибатлари хусусида ахборот берилади.

Фуқаро тиббий рентгенорадиологик муолажалардан воз кечиш ҳуқуқига эга, эпидемиологик жиҳатдан хавфли касалликларни аниқлаш мақсадида ўтказилаётган профилактик тадқиқотлар бундан мустасно.

16

Ионлаштирувчи нурланиш манбаларини ишлатиш соҳасидаги илмий-тадқиқот ҳамда тажриба-конструкторлик ишлари, ионлаштирувчи нурланиш манбаларини лойиҳалаштириш, барпо этиш, улар учун технологик асбоб-ускуналарни, радиациядан муҳофазалаш воситаларини яратиш ва тайёрлаш, шунингдек, ионлаштирувчи нурланиш манбаларини қазиб олиш, ишлаб чиқариш, ҳосил қилиш, қайта ишлаш, улардан фойдаланиш, уларни сақлаш, уларга хизмат кўрсатиш, уларни ташиш, зарарсизлантириш ва кўмиб ташлаш белгиланган тартибда берилган лицензиялар асосида амалга оширилади.

11-модда. Радиациявий хавфсизликни таъминлаш соҳасида нормалаштириш

Радиациявий хавфсизликни таъминлаш соҳасида нормалаштириш қонун ҳужжатларида белгиланадиган тартибда тасдиқланадиган ҳамда рўйхатга олинадиган радиациявий хавфсизлик санитария нормалари ва қоидаларини, гигиена нормативларини, давлат стандартларини, қурилиш нормалари ва қоидаларини, меҳнат муҳофазаси қоидаларини, радиациявий хавфсизлик бўйича йўриқномага оид, услубий ва бошқа ҳужжатларни жорий этиш йўли билан амалга оширилади.

9

IV. РАДИАЦИЯВИЙ АВАРИЯ СОДИР БЎЛГАНДА РАДИАЦИЯВИЙ ХАВФСИЗЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ

23-модда. Фуқаролар ва атроф муҳитни радиациявий авариялардан муҳофаза қилиш

Радиациявий авариялар юзага келиши эҳтимоли мавжуд ташкилотлар қуйидагиларга эга бўлиши шарт:

потенциал радиациявий авария вазиятларининг (улар оқибатлари тахмини ҳамда радиациявий ҳолати тахмини кўрсатилган) рўйхатига;

радиациявий авария юзага келганда қарорлар қабул қилиш мезонларига;

фуқаролар ва атроф муҳитни радиациявий авария ва унинг оқибатларидан муҳофаза қилиш тадбирларининг маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, радиациявий хавфсизликни таъминлаш соҳасида тартибга солишни амалга оширувчи давлат органлари билан келишилган режасига;

радиациявий авариядан хабардор қилиш ва радиациявий авария оқибатларининг тугатилишини таъминлаш воситаларига;

радиациядан зарарланишнинг олдини олиш тиббий воситалари ва радиациявий аварияда жабрланганларга тиббий ёрдам кўрсатиш воситаларига;

ходимлар (персонал) жумласидан тузила-

20

нормалаштириш принципи — ионлаштирувчи нурланиш барча манбаларидан фуқароларнинг нурланиш олиши индивидуал дозасини йўл қўйиладиган, улар соғлиғига хавфсиз бўлган даражадан оширмаслик;

асослаш принципи — инсон ва жамият учун келтирадиган фойдаси агар (табиий радиациявий фонга қўшимча равишда) етказиши эҳтимол тутилаётган хавфдан ортиқ бўлмаса, ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланишга оид фаолиятнинг барча турларини тақиқлаш;

минималлаштириш принципи — ионлаштирувчи нурланишнинг ҳар қандай манбаидан фойдаланилганда нурланиш олишнинг индивидуал дозаларини фуқаролар соғлиғига хавфсиз бўлган чегарада ва нурланиш олаётган шахслар сонини мумкин қадар оз даражада бўлишини сақлаб туриш.

5-модда. Фуқароларнинг радиациявий хавфсизликни таъминлашдаги ҳуқуқ ва мажбуриятлари

Фуқаролар қуйидаги ҳуқуқларга эга:

ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан нурланиш оқибатида уларнинг ҳаёти, соғлиғи ва мол-мулкига етказилган зарар қонун ҳужжатларига мувофиқ қопланиши;

атроф муҳитнинг, фойдаланишдаги ва истеъмолдаги предметларнинг радиациявий

5

лаш, сақлаш, ташиш ва реализация қилиш жараёнида уларга ёндош бўладиган материаллар ва буюмлар радиациявий хавфсизликни таъминлаш талабларига жавоб бериши керак.

17-модда. Ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланувчининг радиациявий хавфсизликни таъминлаш борасидаги мажбуриятлари

Ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланувчи қуйидагиларга мажбурдир:

радиациявий хавфсизлик тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талабларига риоя этишга;

радиациявий хавфсизликни таъминлаш тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишга;

ионлаштирувчи нурланиш манбалари бўлмиш маҳсулотлар, материаллар ва моддалар, технологик жараёнларнинг радиациявий хавфсизлигини асослаш ва баҳолаш ишларини олиб боришга;

иш жойларида, хоналарда, ишлаб чиқариш ҳудудларида, санитария-муҳофаза зоналарида ва кузатув зоналарида радиация вазияти устидан, шунингдек, ионлаштирувчи нурланиш манбаларининг чиқарилиши, ташланиши устидан ва кўмиб ташланган жойларида ишлаб чиқариш назоратини амалга оширишга;

14

тўғрисида фуқароларни хабардор қилиш;

фуқароларга радиациявий хавфсизлик чора-тадбирларини ўргатиш;

радиациявий авариялар натижасида нурланишга дучор бўлган фуқароларга ёрдам кўрсатиш;

радиоактив ифлосланиш зоналарида фуқароларнинг яшашига доир алоҳида режимларни жорий этиш;

тегишли ҳудудда радиациявий авариялар оқибатларини бартараф этиш;

радиациявий авария юзага келиши хавфи бўлган тақдирда тезкор чора-тадбирларни ташкил этиш ва ўтказиш.

Радиациявий хавфсизлик қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа чора-тадбирлар орқали ҳам таъминланиши мумкин.

13-модда. Радиациявий хавфсизлик ҳолатини баҳолаш

Радиациявий хавфсизлик ҳолатини баҳолаш радиациявий хавфсизликни таъминлаш тадбирларини режалаштириш ва амалга ошириш, мазкур тадбирлар самарадорлигини таҳлил этиш чоғида маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, радиациявий хавфсизлик соҳасида тартибга солишни амалга оширувчи давлат органлари, шунингдек, ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланувчилар томонидан олиб борилади.

11

Буни ҳақиқий шоу деса бўлади!

ҚЎҚОН АРАВАДАН... «ТИКО», «ДАМАС», «НЕКСИЯ»ГАЧА

Одамзот яралибдики, ҳамиша тараққиётга интилади. Мудом узоғини яқин, оғирини енгил қилиш пайида бўлади. Бу мақсадига эришиш учун у дастлаб энг оддий, энг беминнат улов воситаларидан унумли фойдаланган. От, эшак, туя, фил, кези келганда, ҳатто беозору беором буғу-кийиклар, ўзининг вафодор дўсти — итлар кучига таянган. Уларнинг қай бирларига эгар-жабдуқ уриб, устига тахту равон ўрнатган. Қай бирларига омоч-бўйинтириқ кийдириб, араваю чана қўшган.

Мавриди келганда, бу жониворлар қўмагида улоқ чопган, пойгалар уюштирган. Кўнгилочар ўйинларни ва спорт турларини ривожлантирган.

Шубҳасиз, кейинчалик илм-фаннинг ривожланиши натижасида жонли уловлар ўрнини кучли-чопағон, ихчам-қулай транспорт воситалари эгаллади. Айниқса, иккинчи мингйилликнинг сўнгги юз йиллиги тарих саҳифаларига техника асри сифатида кириб келди. Айни даврда мазкур соҳа шу даражада жадал ривожландики, бугун инсон ҳаётини, лоақал

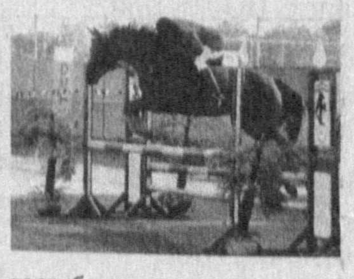

бир лаҳза-бир зум бўлсин, техникасиз тасаввур этиш даргумон бўлиб қолди. Оддий велосипеддан тортиб йўловчилар ташишга мўлжалланган турли-туман машиналаргача, юк автомобилларию оғиркарвон поездлардан тортиб, улкан кема ва авиаучоқларгача — барча-барчаси бугун аҳли башарият измида ва хизматидадир.

Бас, шундай экан, асрлар оша замин фарзандлари корига яраб келган эски уловларни эсдан чиқариш, энди

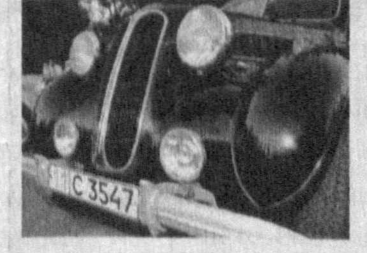

кераги йўқ деб, бир четга суриб қўйиш жоизмикин? Йўқ, албатта!

Қарангки, мана шу оддий ҳақиқатни «Ўзавтотеххизмат» ҳиссадорлик жамияти ва «АВТОҳамроҳ» журнали таҳририяти ходимлари унутмаган эканлар. Яқинда улар ўзаро ҳамкорликда ажойиб ишга қўл урдилар. «Соғлом авлод йили»га бағишлаб кўҳна русумдаги машиналар автошоусини ўтказдилар.

Тадбир кечки пайт — соат 17 да бошланди. Меҳмонларни шоу ташаббускорлари хушнуд кутиб олдилар.

Ўзбек эстрадасининг таниқли хонандалари даврага файз киритдилар. Улов ишқибозлари кўргазмага қўйилган, турли йилларда ишлаб чиқарилган ранг-баранг русумли транспорт воситаларини қизиқиш билан кузатдилар. Улар орасида асл ватани Ўзбекистон бўлмиш Қўқон аравадан тортиб эндиликда мамлакатимиз фахрига айланган «Тико», «Дамас», «Нексия»гача бор эди. Ва, адашмасак, шундай бўлиши табиий ҳам эди.

Абдунаби ҲАЙДАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТЛАРДА: автошоудан лавҳалар.
Т. КРАВЧЕНКО олган суратлар.

ни назорат қилиш агентлиги, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси амалга оширади.

Радиациявий хавфсизликни таъминлаш соҳасидаги ишлаб чиқариш назоратини ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланувчилар амалга оширади.

Радиациявий хавфсизликни таъминлаш соҳасидаги жамоат назорати нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳамда фуқаролар томонидан амалга оширилади.

Радиациявий хавфсизликни таъминлаш соҳасидаги назоратни амалга ошириш тартиби қонун ҳужжатлари билан белгилаб қўйилади.

9-модда. Ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланиш объектларининг давлат экспертизаси

Ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланиш объектлари қонун ҳужжатларида белгилаб қўйилган тартибда давлат экологик, радиация-гигиена ва техникавий экспертизасидан ўтказилиши шарт.

10-модда. Ионлаштирувчи нурланиш манбаларини ишлатиш соҳасидаги фаолиятни лицензиялаш

Буклаш чизиғи

20-модда. Санитария-муҳофаза ва кузатув зоналари

Фуқаролар ҳамда атроф муҳитни муҳофаза қилиш мақсадида ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланилаётган объектлар жойлашган ерда санитария-муҳофаза ва кузатув зоналари белгилаб қўйилади.

Санитария-муҳофаза зоналарининг ўлчамлари ва чегаралари Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси томонидан белгиланади ҳамда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги билан келишилади.

Санитария-муҳофаза зонасида одамларнинг доимий ва вақтинча яшаши, шунингдек, ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланиш билан боғлиқ бўлмаган ишлаб чиқариш объектларининг ва бошқа объектларнинг жойлаштирилиши тақиқланади.

Санитария-муҳофаза зонасида жойлашган мавжуд объектлар ва иншоотлардан, уларнинг йўналиши ўзгарган тақдирда, хўжалик мақсадлари учун фойдаланишга ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланувчилар тақдимномаси бўйича Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси рухсати билан йўл қўйилади.

Кузатув зонаси, унинг ўлчамлари ва чега-

Қирқиш чизиғи

Ўзбекистон Республикасининг

ҚОНУНИ

РАДИАЦИЯВИЙ ХАВФСИЗЛИК ТЎҒРИСИДА

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади

Ушбу Қонуннинг мақсади радиациявий хавфсизликни, фуқаролар ҳаёти, соғлиғи ва мол-мулки, шунингдек, атроф муҳитни ионлаштирувчи нурланишнинг зарарли таъсиридан муҳофаза қилишни таъминлаш билан боғлиқ муносабатларни тартибга солишдан иборат.

2-модда. Асосий тушунчалар

Ушбу Қонунда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

ионлаштирувчи нурланиш — радиоактив парчаланишда, ядровий эврилишларда, моддадаги зарядланган зарралар ҳаракатининг секинлашувида ҳосил бўладиган ҳамда муҳит билан ўзаро таъсир этиш чоғида ҳар хил қутбли ионларни ҳосил қиладиган нурланиш;

ионлаштирувчи нурланиш манбаи — ўзидан ионлаштирувчи нурланиш чиқарувчи ёки чиқаришга қодир бўлган қурилма ва (ёки) радиоактив модда;

ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланувчилар — ионлаштирувчи нур-

Буклаш чизиғи

таъсирида соғлиғига етказилган зарарни қоплаш турлари ва миқдорлари қонун ҳужжатлари билан белгилаб қўйилади.

V. ЯКУНЛОВЧИ ҚОИДАЛАР

26-модда. Халқаро шартномалар

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида Ўзбекистон Республикасининг радиациявий хавфсизлик тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

27-модда. Низоларни ҳал этиш

Радиациявий хавфсизликни таъминлаш соҳасида юзага келадиган низолар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳал этилади.

28-модда. Радиациявий хавфсизлик тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун жавобгарлик

Радиациявий хавфсизлик тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг бузилишида айбдор шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2000 йил 31 август.

Қирқиш чизиғи

III. РАДИАЦИЯВИЙ ХАВФСИЗЛИКНИ ТАЪМИНЛАШГА ДОИР ТАЛАБЛАР

12-модда. Радиациявий хавфсизликнинг таъминланиши

Радиациявий хавфсизлик қуйидаги йўллар билан таъминланади:

радиациявий хавфсизликни таъминлаш дастурларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланилганда фуқаролар олган нурланишнинг индивидуал дозаларини назорат қилиш ва ҳисобга олиш ягона давлат тизимининг амал қилиши;

радиациявий таъсир туфайли фуқаролар соғлиғига зарар етказилиши хавфи юқори бўлганлиги учун тўланадиган товон турлари ва миқдорларини белгилаб қўйиш;

радиациявий авария натижасида фуқаролар соғлиғига ҳамда улар мол-мулкига етказилган зарарни қоплаш;

ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланиш билан боғлиқ фаолият турларини белгилаш;

ионлаштирувчи нурланиш манбаларининг экспорт ва импорт қилинишини давлат томонидан тартибга солиш;

тиббий-профилактик тадбирлар ўтказиш;

радиациявий вазият ҳамда радиациявий хавфсизликни таъминлаш чора-тадбирлари

ходимлар (персонал) нурланиш олганлигининг индивидуал дозалари назоратини ва ҳисобини олиб боришга;

ишлаб чиқариш раҳбарларини, ходимлар (персонал)ни, ишлаб чиқариш назорати хизмати мутахассисларини тайёрлашга, қайта тайёрлашга ва аттестациядан ўтказишга;

ходимлар(персонал)ни уларнинг иш жойларидаги ионлаштирувчи нурланиш даражалари хусусида ҳамда улар олган нурланишнинг индивидуал дозалари тўғрисида мунтазам хабардор қилиб боришга;

ходимлар (персонал) тиббий кўрикдан ўтказилишини ташкил этиб туришга;

ишлатилмаётган ионлаштирувчи нурланиш манбаларини кўмиб ташлашни таъминлашга;

радиациявий хавфсизликни таъминлаш соҳасида тартибга солишни амалга оширувчи давлат органларининг талабларини бажаришга.

18-модда. Нурланиш олишнинг индивидуал дозаларини назорат қилиш ва ҳисобга олиш

Ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланишда, тиббий рентгенорадиологик муолажалар ўтказилганда фуқаролар олган, шунингдек, табиий радиациявий фон ва техноген равишда ўзгарган радиациявий фон

засининг белгиланган асосий чегарасидан ошиши мумкин;

табиий радиациявий фон — космик нурланиш орқали ҳамда ерда, сувда, ҳавода, биосферанинг бошқа элементларида, озиқ-овқат маҳсулотларида ва инсон организмида табиий равишда тақсимланган табиий радионуклидларнинг нурланиши орқали ҳосил бўладиган нурланиш дозаси;

техноген равишда ўзгартирилган радиациявий фон — инсон фаолияти натижасида ўзгарган табиий радиациявий фон;

ходимлар (персонал) — бевосита ионлаштирувчи нурланиш манбалари билан доимий ёки вақтинча ишлайдиган ёхуд иш шароитларига кўра бундай манбалар таъсир зонасидаги жисмоний шахслар;

ядровий хавфсизлик — ядровий материалдан хавфсиз фойдаланишни таъминловчи чора-тадбирлар мажмуи.

3-модда. Радиациявий хавфсизлик тўғрисидаги қонун ҳужжатлари

Радиациявий хавфсизлик тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатларидан иборатдир.

4-модда. Радиациявий хавфсизликни таъминлашнинг асосий принциплари

Радиациявий хавфсизликни таъминлашнинг асосий принциплари қуйидагилардан иборат:

диган авария-қутқарув бўлинмаларига.

24-модда. Ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланувчининг радиациявий авария содир бўлган пайтдаги мажбуриятлари

Радиациявий авария содир бўлган тақдирда ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланувчи қуйидагиларга мажбурдир:

ходимлар(персонал)ни ва аҳолини радиациявий авариядан ҳамда унинг оқибатларидан муҳофаза қилиш тадбирлари бажарилишини таъминлашга;

радиациявий хавфсизликни таъминлаш соҳасида тартибга солишни амалга оширувчи давлат органларини, шунингдек, маҳаллий давлат ҳокимияти органларини ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларини хабардор қилишга;

жабрланганларга тиббий ёрдам кўрсатиш чораларини кўришга;

радиоактив ифлосланиш ўчоғи доирасини камайтиришга ва атроф муҳитга радиоактив моддалар тарқалишини бартараф этишга;

радиациявий авариянинг кечишини ва радиациявий авария вақтидаги радиациявий вазият ўзгаришларини таҳлил қилишга ҳамда уларнинг тахминий чизгиларини тайёрлаб қўйишга;

радиациявий авария тугатилганидан кейин

Қирқиш чизиғи

Радиациявий хавфсизлик ҳолатини баҳолаш қуйидаги асосий кўрсаткичларни ўз ичига олади:

атроф муҳит радиоактив ифлосланишининг тавсифи;

радиациявий хавфсизлик тадбирларининг таъминланиши ҳамда радиациявий хавфсизлик нормалари ва қоидалари ҳамда гигиена нормативларининг бажарилиши таҳлили;

радиациявий авариялар эҳтимоли ва уларнинг кўлами;

радиациявий аварияларни ва уларнинг оқибатларини бартараф этишга тайёргарлик даражаси;

ходимлар (персонал) ва аҳоли ионлаштирувчи нурланиш барча манбаларидан олаётган, олган ва олиш эҳтимоли бўлган нурланиш дозаларининг таҳлили;

нурланиш дозаларининг белгилаб қўйилган асосий чегарасидан юқори бўлган нурланишга дучор бўлган шахслар сони.

14-модда. Радиация-гигиена паспорти

Ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланувчининг радиация-гигиена паспортига ҳар йили радиация хавфсизлигини баҳолаш натижалари киритиб борилади.

Радиация-гигиена паспортларини юритиш тартиби қонун ҳужжатлари билан белгилаб қўйилади.

15-модда. Табиий радионуклидлар таъсир этиш чоғида радиациявий хавфсизликни таъминлаш

Ер участкаларини танлаш, бинолар ҳамда иншоотларни лойиҳалаштириш ва қуриш хоналар ҳавосига табиий радионуклидлар тушишини бартараф этиш ҳисобга олинган ҳолда амалга оширилиши керак.

Қурилиш материалларини ишлаб чиқариш, бинолар ва иншоотларни фойдаланишга қабул қилиб олиш, бинолар ва иншоотлардан фойдаланиш хоналари ҳавосидаги табиий радионуклидларнинг мавжудлик даражасини ҳисобга олган ҳолда амалга оширилиши керак.

Радиациявий хавфсизлик нормативларига жавоб бермайдиган қурилиш материаллари ва буюмларидан фойдаланиш тақиқланади.

Турар жой ва ишлаб чиқариш хоналарида аҳоли ва ходимлар(персонал)нинг табиий радионуклидлар оқибатида нурланиш олиши белгилаб қўйилган нормативлардан ошмаслиги керак.

16-модда. Озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда ҳамда ичимлик сувидан фойдаланишда радиациявий хавфсизликнинг таъминланиши

Озиқ-овқат хом ашёси, озиқ-овқат маҳсулотлари, ичимлик суви ҳамда уларни тайёр-

ҳолати, радиациявий хавфсизликни таъминлаш юзасидан кўрилаётган чора-тадбирлар, шунингдек, ўзлари олган нурланиш дозаси тўғрисида тўлиқ ва холис ахборот олиш;

радиациявий хавфсизликни таъминлаш масалалари муҳокамасида иштирок этиш.

Фуқаролар қуйидагиларга мажбурдирлар:

радиациявий хавфсизлик тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талабларига риоя этишга;

маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг, радиациявий хавфсизлик соҳасида тартибга солишни амалга ошираётган давлат органларининг талабларини бажаришга.

Қонун ҳужжатларига мувофиқ фуқаролар бошқа ҳуқуқларга эга бўлиши ҳамда улар зиммасида ўзга мажбуриятлар ҳам бўлиши мумкин.

6-модда. Айрим тоифадаги фуқароларнинг ижтимоий ҳимояси

Нурланиш олиш дозаларининг белгиланган асосий чегараларидан ошиб кетиш эҳтимоли бўлган ҳудудларда яшовчи фуқаролар ижтимоий ҳимояланиш ҳуқуқига эга. Ижтимоий ҳимоялаш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

II. РАДИАЦИЯВИЙ ХАВФСИЗЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ СОҲАСИНИ ТАРТИБГА СОЛИШ

Радиоактив ва ядровий материалларнинг сақланишини таъминлаш уларни ишлатишнинг барча турларида мажбурийдир.

Радиоактив ва ядровий материалларнинг сақланиши ионлаштирувчи нурланиш манбаларидан фойдаланувчилар томонидан таъминланади.

Радиоактив ва ядровий материалларнинг сақланишини таъминлаш техник ва ташкилий чоралар мажмуини режалаштириш ҳамда амалга ошириш ягона тизимини назарда тутади, бу тизим қуйидагиларга йўналтирилган бўлади:

радиоактив ва ядровий материаллар жойлашган ҳудудга рухсатсиз киришнинг, шунингдек, уларнинг талон-тарож қилиниши ёки шикастланишининг олдини олиш;

йўқолган ёки ўғирланган радиоактив ва ядровий материалларни топиш ва қайтариш.

Радиоактив ва ядровий материалларнинг сақланишини таъминлаш устидан назоратни Саноатда ва кончиликда ишларнинг бехатар олиб борилишини назорат қилиш агентлиги амалга оширади.

Радиоактив ва ядровий материалларнинг сақланишини таъминлаш тартиби қонун ҳужжатлари билан белгилаб қўйилади.

ҲОКИМЛИК ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАДИ

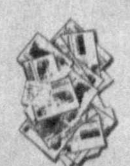

«Халқ сўзи» фуқаролар хизматида

Таҳририят Сирдарё вилоятининг Оқолтин туманидаги Қ. Укубоев номли деҳқон-фермер хўжаликлари бирлашмасида истиқомат қилувчи А. Абдумуротов, Б. Лапасов ва бошқа фуқаролар имзо чеккан шикоят хати олган эди. Унда Мардон қишлоғида вужудга келган маиший муаммолар ҳақида гап боради. Чунончи, ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш масаласи ҳал этилмаган. Қишлокда автобекат йўқ. Шу боис автобусларнинг бирортаси бу ерда тўхтамай ўтиб кетади. Фуқаролар фарзандлари эса туман марказидаги мактабларда ўқишади.

Фуқароларнинг кўтарган муаммолари бўйича туман назорат инспекцияси раҳбари — туман ҳокимининг ўринбосари жаноб О. Усмоновдан жавоб мактуби олинди. Унда туман ҳокимлиги фуқаролар шикоят хатининг тўғрилигини тасдиқлайди, деб алоҳида таъкидланади. Қишлоқ газ билан таъминланмаган, ичимлик суви эса махсус идишларда етказиб берилаётганди. Техниканинг носозлиги туфайли бу борада узилишлар рўй берди.

Туман ҳокимлиги мавжуд шароитдан келиб чиқиб, махсус тадбир белгилади. Унга асосан «Мардон» қишлоғи аҳолиси 2000 йилнинг тўртинчи чорагида ичимлик сув билан, 2001 йилнинг биринчи чорагида эса табиий газ билан таъминланади.

Мазкур қишлоқ ҳудудидан ўтган Гулистон — Гагарин автомобил йўли ҳозирги кунда кенгайтирилаётганлиги сабабли автобекат қуриш 2001 йилнинг биринчи чорагига қолдирилди. Белгиланган тадбирларнинг ўз муддатида бажарилиши учун туман ҳокимлиги томонидан барча чоралар кўрилади.

РЕСПУБЛИКА ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ ТЕНДЕРЛАРНИ ТАШКИЛ ЭТИШ БОШҚАРМАСИ

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТ ФИЛИАЛИ

Жиззах вилоят Давлат солиқ бошқармаси номидан вилоят Давлат солиқ бошқармасининг маъмурий биноси объекти қурилишига бош пудратчи танлаш бўйича

ОЧИҚ ТЕНДЕР ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Тендерда мулкчилик шаклидан қатъий назар барча қурилиш ташкилотлари иштирок этишлари мумкин.

Қурилиш ишлари Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг 2000 йилги қурилиш объектлари Манзилли дастурига асосан ўз маблағлари ҳисобига амалга оширилади ва 2001 йилнинг 31 августигача якунланиши шарт.

Пудратчи ташкилотлар қуйидаги талабларга жавоб беришлари керак: зарур бўлган профессионал ва техник малакага, молиявий имкониятларга ва материаллар захирасига, ишчи ресурсларига, шартнома (контракт) тузиш учун фуқаролик ва юридик хуқуққа эга бўлишлари, тажрибали ва ишончли бўлишлари.

Пудрат савдоларида иштирок этишни хоҳловчилар тендер ҳужжатларини олиш ҳақидаги сўровнома билан тендер ташкилотчиси — Пудрат савдолари(тендерлар)ни ташкил этиш ва ўтказиш Жиззах вилоят бошқармасига 2000 йил 19 октябр соат 18.00 гача қуйидаги манзил бўйича мурожаат қилишлари лозим: Жиззах шаҳри, Ш.Рашидов кўчаси, 63-уй (вилоят ҳокимлигининг эски биноси), 530, 532-хоналар.

Тел.: 6-14-66, 6-05-42.

Тендер ҳужжатлари бир тўпламининг нархи 15000 сўм.

Оферталар тендер ташкилотчиси томонидан 2000 йил 20 октябр соат 9.00 гача қабул қилинади. Оферталарни очиш 2000 йил 20 октябр соат 10.00 да қуйидаги манзилда амалга оширилади: Жиззах шаҳри, Ш.Рашидов кўчаси, 64-уй, вилоят ҳокимлиги биноси, 1-қават, мажлислар зали.

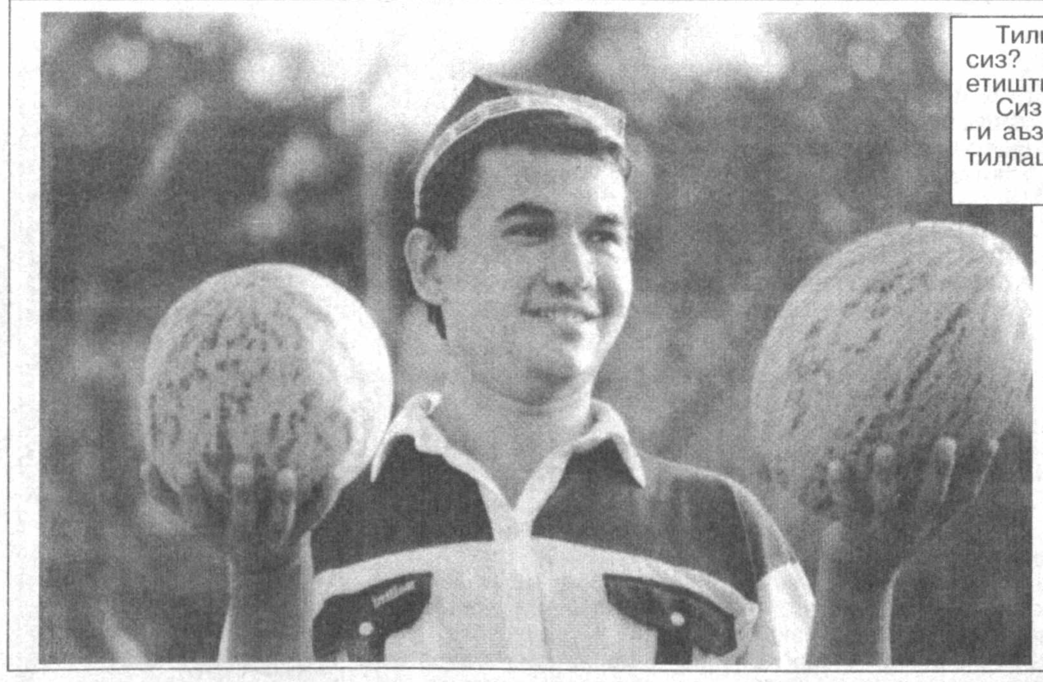

Тилими тилни ёрадиган Хоразм қовунларини татиб кўрганмисиз? Накд асалнинг ўзи дейсиз. Айниқса, гурланлик деҳқонлар етиштирган қовуннинг таъми ўзгача.

Сиз суратда кўриб турган йигит — «Амударё» ширкат хўжалиги аъзоси Умарбек Копкаев. У ёш бўлишига қарамай, ер билан тиллаша оладиган деҳқон.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

КОРХОНАЛАРНИ РЎЙХАТДАН ЎТКАЗИШ

банкларда ҳисоб рақамларини очиш билан:

- *хорижий ваколатхоналарни аккредитациялаш;*
- *шартномаларга виза қўйиш, хулосалар чиқариш;*
- *муддати ўтган дебиторлик қарзларни ундириш.*

3311

Тел.: (998-712) 78-20-08, *(хоҳлаган вақтда)*, 42-33-52 *(кундузи)*, 76-42-88, 45-18-78 *(18.00 дан 22.00гача).*

Корхона, ташкилотлар раҳбарлари, фуқаролар диққатига!

«ЎЗБЕКТЕЛЕКОМ»

АКЦИОНЕРЛИК КОМПАНИЯСИ

2000 йил 1 октябрдан бошлаб электралоқа хизматининг баъзи турларига янги тарифлар жорий этилишини маълум қилади.

ХАЛҚАРО ТЕЛЕГРАММАЛАР

Йўналиш	Тўлов баҳоси, сўз учун сўм	
	оддий	шошилинч
Марказий Осиё (Тожикистон, Туркманистон, Қозоғистон, Қирғизистон), Россия, Украина, Беларусь, Молдова, Арманистон, Грузия,Озарбайжон	62	124
Европа, Осиё, Африка, Америка, Австралия	140	280

ХАЛҚАРО ТЕЛЕФОН СЎЗЛАШУВЛАРИ

Йўналиш	Тўлов баҳоси, дақиқа учун сўм
Марказий Осиё	200
Россия, Украина, Беларусь, Молдова, Арманистон, Грузия, Озарбайжон	350
Европа	990
Осиё: Баҳрайн, Саудия Арабистони, Сингапур, Туркия, Малайзия	1110
Осиёнинг бошқа мамлакатлари	1320
Америка, Африка	1100
Австралия	1500

Шошилинч тариф билан сўзлашувлар икки баробар нарх билан тўланади.

Телекоммуникациялар хизматидан фойдаланинг!

«Ўзбектелеком» АК

3335

Соғлом авлод йили

ТАЛАБАЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

Саломатликни тиклаш учун 21 кунлик йўлланма нархи 14158 сўм. Унинг 30 фоизини талаба тўлаши керак. Бу 4245 сўмни ташкил этади. Самарқанд Давлат дорилфунуни сиҳатгоҳида эса саломатлигини тикловчилар учун бундан-да қулай имтиёз берилган. Даволаниш истагидаги талабалар атиги 600 сўмга 21 кун мобайнида соғлиқларини тиклайдилар, уч маҳал иссиқ овқат билан таъминланадилар, кенг ва шинам ётоқхоналар хизматидан фойдаланадилар.

Университет профилакторийсида талабалар ва ўқитувчиларнинг саломатликларини мустаҳкамлаш учун ҳамма шароитлар яратилган. Фитобар, игна, кислород, парафин билан даволаш ҳам кенг йўлга қўйилган. Замонавий даволаш электр асбоб-ускуналари ташхис қўйиш ва муолажанинг кўнгилдагидек олиб борилишида қўл келаяпти.

Шинам ётоқхоналардаги замонавий жиҳозлар, сўзию қўли малҳам шифокорлар, айниқса, ошпазлар хизматидан даволанувчилар ҳамиша мамнун.

Абдурасул САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕК ХАЛҚАРО БАНКИ
«ЎЗПРИВАТБАНК»

KfW банки билан ҳамкорликда
(Кредитанштальт фюр Видерауфбау, Германия)
Ўзбекистонда хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш дастурини амалга оширмоқда.

Ушбу йўналишда ЎХБ “Ўзприватбанк”да кичик ва ўрта корхоналар инвестицион лойиҳаларини молиялаштириш учун кредит линияси очилган.

КРЕДИТ ОЛИШ ШАРТЛАРИ:

Кредит фақат хусусий кичик ва ўрта ишлаб чиқариш ҳамда ҳунармандчилик корхоналарига янги технологик асбоб-ускуналар сотиб олишга берилади.

Кредитлар немис маркасида берилади.

Кредитнинг энг юқори миқдори 800.000 DM.

Кредитлаш муддати 6 йилгача.

Имтиёзли муддати 2 йил.

Фоиз ставкаси йилига 10%.

Кредит миқдори 100.000 DM дан ошмаган ва ўзини валютада қоплайдиган лойиҳалар биринчи навбатда кўриб чиқилади.

КРЕДИТ ОЛУВЧИЛАРГА ҚЎЙИЛАДИГАН АСОСИЙ ТАЛАБЛАР:

Корхона хусусий бўлиши шарт ва унинг кредитни қайтариш учун етарли асоси бўлиши керак.

Корхонанинг лойиҳага қўшаётган ўз маблағ ҳиссаси лойиҳа миқдорининг 25% идан кам бўлмаслиги керак.

Таъминот қиймати кредит қийматининг камида 120%ини ташкил этиши керак.

Кредит қайтарилиши таъминоти сифатида:

- *корхона мулки гарови ёки кредит ҳисобига олинадиган ускуналар гарови;*
- *банк кафолати ва бошқалар хизмат қилиши мумкин.*

Қўшимча маълумот олиш учун қуйидаги манзилга мурожаат этинг:
«Ўзбекистон» шоҳкўчаси, 51-уй.
Телефон: 139-10-18, 139-14-42, факс: 120-63-07.
Кредитлаш департаменти.

3330

Vihlad ***Ҳаётингизни хотиржам қиламиз!*** PHILIPS

Янада яхши! Янада замонавий! Янада арзон!..

Ташқарига ўрнатиш учун ТВ камераси (таркибида: ғилоф, кронштейн, TV камера объектив, қувват манбаи)	*320.000 сўмдан*
Видеоквадратор	*264.000 сўмдан*
Видеомультиплексор	*900.000 сўмдан*
Видеомонитор	*215.000 сўмдан*

Буларнинг барчаси видеокузатув тизими учун зарур!

700022
Тошкент ш.,
Қушбеги к., 18

Тел: (998 712) 50-99-13, 50-46-13
Факс: (998 712) 50-03-61
E-mail vihlad haytov.com

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ МУЛКИ ҚЎМИТАСИ

ХУСУСИЙЛАШТИРИЛАЁТГАН КОРХОНАЛАРНИ ХОРИЖИЙ ИНВЕСТОРЛАРГА СОТИШ БЎЙИЧА ИНВЕСТИЦИЯ САВДОЛАРИ ЎТКАЗИЛИШИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ.

ИНВЕСТИЦИЯ САВДОЛАРИНИ ЎТКАЗИШ ШАРТЛАРИ:

1. **Инвесторлар сифатида қуйидагилар иштирок этишлари мумкин:**

- *чет эл қонунлари асосида ташкил этилган ва фаолият кўрсатаётган юридик шахслар,ташкилотлар ва бошқа бирлашмалар;*
- *давлатлар ўртасидаги шартнома ва келишувлар асосида ташкил этилган, халқаро ҳуқуқ субъектлари бўлган халқаро ташкилотлар;*

2. Инвестор сотиб олинаётган корхона (ёки унинг бир қисми) бутун қиймати баҳосини эркин муомаладаги чет эл валютасида тўлаши шарт.

Тўловлар замонавий технологик жиҳозлар етказиб бериш ҳисобига ёки Ўзбекистон Республикаси миллий валютасида амалга ошириш Давлат тендер комиссиясининг қарори билан истисно тариқасида амалга оширилиши мумкин.

3. Сотувлар ва инвестицион мажбуриятларнинг бажарилиш шартлари қизиқиш билдирган, имконияти бор инвесторларга берилади.

4. Инвестицион савдолар амалдаги қонунлар ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 26 ноябрдаги 511-сонли қарорида белгиланган тартиб бўйича ўтказилади.

Буюртмалар қуйидаги манзилда қабул қилинади:
Тошкент шаҳри, «Ўзбекистон» шоҳкўчаси, 55, 808-хона,
Хорижий сармояларни жалб қилиш бош бошқармаси.
Тел.: 139-20-59, факс: 139-20-89, ички телефон 20-59.

N п/п	Корхона номи	Тармоқ	Минтақа	Ҳуқуқий манзил	Фаолият тури	Савдо ҳиссаси
1	«Бешқайрағоч-нон» ДКК	«Ўзнонмаҳсулот» ДАК	Тошкент ш.	А.Икромов т-ни, М.Уйғур к., 555	Нон маҳсулотлари ишлаб чиқариш	Бутунлай
2	«Боғистон» ДКК			Чилонзор т-ни, 14-мавзе, 25-а		
3	«Бек-Нон» ДКК			Бектемир т-ни, «Водник» мавзеси, Ҳ.Бойқаро к, 23-а		
4	«Ипак йўли» ДКК (Шифобахш)			Мирзо Улуғбек т-ни, Буюк Ипак йўли к., 69		
5	«Кўкча-Нон» ДКК			Шайхонтоҳур т-ни, М.Уйғур к., 143		
6	«Қушбеги-нон» ДКК			Яккасарой т-ни, Қушбеги к.1-а		
7	«М-Бек» ДКК			Чилонзор т-ни, «Бешёғоч» мавзеси, Т.Тўла к., 11		
8	«Олой-нон» ДКК			Юнусобод т-ни, Олой бозори		
9	«Савоб-нон» ДКК			Юнусобод т-ни, Олой бозори		
10	«Самарқанд Дарвоза-нон» ДКК			Шайхонтоҳур т-ни, «Самарқанд Дарвоза» к.		
11	«Фарғона сут» ҲЖ	«Ўзгўшсутсаноат»	Фарғона вил.	Марғилон ш., «Янги ҳаёт» к.,5	Сут маҳсулотлари	54,4%
12	«Бухоро сут» ҲЖ		Бухоро вил.	Бухоро ш., Коғон шоссеси, 20-е		73,3%
13	Риштон мебель	«Ўзбекмебель»	Фарғона вил.,	Риштон ш., Шерқулов к., 36	Мебель ишлаб чиқариш	57,0%
14	«Самарқанд мармар» ҲЖ	«Ўзқурилишматериаллари»	Самарқанд вил.	.Самарқанд ш., Спитамен к.,	Мармар ва гранит блоклари ишлаб чиқариш	51,0%
15	«Бухоро ипаги» ҲЖ	«Ўзбек ипаги»	Бухоро вил.	Бухоро ш.	Пиллани қайта ишлаш ва ипак тола тайёрлаш	25,1%
16	«Булоқбоши ипаги» ҲЖ		Андижон вил.	Булоқбоши т-ни		54,8%
17	«Олтинкўл» ҲЖ	«Ўзенгилсаноат»	Андижон вил.	Олтинкўл ш.	Трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқариш	70,0%
18	«Ёрқишлок» ҲЖ		Андижон вил.	Ёрқишлоқ ш.	Тўқув-йигирув ишлаб чиқариши	70,0%
19	«Қўқон пойабзали» ҲЖ		Фарғона вил.	Қўқон ш.	Пойабзал ишлаб чиқариши	64,0%
20	«Кулол» ҲЖ	«Ўзқурилишматериаллари»	Тошкент вил.	Ангрен ш.	Қурилиш керамика маҳсулотлари	51,0%
21	«ТОМЗ» ҲЖ		Тошкент ш.	Тошкент ш.	Қурилиш материаллари корхоналари техникаси учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш	51,0%
22	АЁҚШ N 21	«Ўзнефтмаҳсулот» АК	Тошкент ш.	Чилонзор т-ни, Турсунқулов к.	Нефт маҳсулотлари савдоси	Бутунлай
23	АЁҚШ N 124			Бектемир т-ни, «Водник» мавзеси		
24	АЁҚШ N 16		Андижон вил.	Асака ш.		

3322

Нафосат сабоқлари

НИЯТИМИЗ ПОК БЎЛСА...

Дарвоқе, аёл нафақат уйда, кўчада ҳам ораста ва кўримли юрмоғи керак. Қуръони Каримнинг ҳар бир сўзи муқаддасдир ва яхшиликка чорловчидир, кўзлаган нияти эзгу ва умуминсонийдир. Аммо бу муборак сўзларнинг баъзан тор талқинларига дуч келамиз. «Аёл фақат эрига ёқиш учун ясаниши керак» деган писандалар аёлларда орият уйғотади. Уларнинг елкасида жуфтларидан ташқари ҳам инсоний қарзу фарзлари бисёр. Аёл рўзғор деган тоғни бир умр тортиб бориши учун Оллоҳ қўшган елкадоши, ғамгузори, ҳамма йўқотганларининг ўрнини тўлдирадиган шу кишисининг тилини топиши, кўнглига йўл излаши керак, аммо унга асосан комил инсон бўлишга интилмоғи буюрилади. Шуни айтмасам бўлмаски, фозил эркакларимиз бурч ҳақида гапираётганларида Оллоҳнинг суюмли бандалари қаторида бўлган аёл зотига, аввал, қарз эҳтиромларини билдириб, «эркак ҳам аёлининг ҳурмат-иззатларига муносиб бўлиши кераклиги, аёлига ёқиб яшаш эркакнинг ҳам вазифаси эканлигини» яхшилаб уқтирганларидан сўнггина аёлларнинг вазифаларини санашга ўтсинлар.

«Аёл кўчага ясаниб чиқмасин» деган даъватлар гоҳо газакли жаранглайди, урғуларида эркакча худбинлик, қизғониш сезилади, ҳатто аёллар уйда ўтира қолса, деган хоҳишлари бордай! Эркаккадир, аёлгадир гумон билан қараш Ислом динида қаттиқ қораланади. Замон ва макон талабига кўра аёллар ижтимоий ҳаётнинг ҳамма тармоқларида фаолият кўрсатаяптилар. Қанийди, тўрт тарафимиз бут бўлиб, эрлар топар-мон-тутармон бўлиб, биз фақат бола тарбияси билан шуғуллансак! Аммо бугун меҳнат жабҳаларидаги аёлларни уйга қайтарсак, жамият ҳаётининг жон томирлари узилмайдими, мувозанат бузулмайдими?

Бир даврада шундай савол беришди: «Масалан, эркак кўчада кетаяпти, ёнидан чиройли аёл ўтиб қолди, қарабсизки, мана шу аёл эркакнинг ҳушини ўғирлаб, ҳалолу пок одамнинг фикри булғанишига сабаб бўлди. Демоқчиманки, аёллар очиқ, ясаниб юрмасинлар!» — дея луқма ташлади. Ўшанда берган жавобимни шу ўринда келтиргим келди. Аввало, мусулмон одам келаётган аёл эканлигини билгач, дарҳол ўзини четга олади ва бегона аёлга ҳаргиз синчков назар солмайди! Учраган кўримли аёлга ҳуши учиб, кўнгли суст кетадиган эркак Оллоҳ талабларини бот-бот унутадиган, нафси ружуда бўлган бандадир. Бундай одамнинг нафақат юзи очиққа, паранжили аёлга ҳам ҳуши кетаверади. Ҳатто девор орқасидан ёқимлироқ овоз эшитилса, мўралагиси, қўйиб берсангиз, ошиб тушгиси келиб туради. Биродар, Оллоҳ бандасига буюк неъмат — тафаккур берган, у ҳамиша шайтон васвасаларидан асрагувчи яроғдир, ҳар кимни ўшанга суянтирсин!

Кўчага чиққанки зот айниб кетаверса, атрофдаги шунча савоб, қутлуғ ишларни ким яратибди! Ким билан гаплашсангиз, кимнидир дуо қилади, дуо олаётганлар худо ярлақаган одамлардир. Шулар бизни тўрт тарафдан ўраб туради. Демак, яхшилар кўп, яхшилик ҳамиша мавжуд. Фақат покиза рангларни кўра билиш керак. Покизаликни эса фақат ўзи поклар танийди.

Камина ҳам умр бўйи юзи очиқлар қаторида яшаб келдим ва умр бўйи мўъжаз ақлим етганча инсоний гўзалликлар хусусида қалам юритдим. Аммо ҳеч қачон кўчадаги эркакларнинг барини ёмонга йўймадим. Жим оқадиган дарё ҳам эмасман, катта-ю кичик эркак сафдошга баҳорий очиқ кайфият билан муомала қилдим. Аммо бирор марта шу тоифанинг бирор вакили, ҳатто феъли енгилроқ ҳисобланганини ҳам менга бежо, малолли сўз қотмаган. Самимийлик нопокликка йўл қўймаслигини умр бўйи кўриб келдим. Ўқиш, иш жараёнида орттирган эркагу аёл — бебаҳо дўстларим билан ҳаётим бутундир. «Ҳамма нарса ниятга боғлиқдир»! Оллоҳнинг бу каломида буюк хосият бор. Гап очиқ юришда ҳам, ясаниб юришда ҳам эмас, уйда ўтириш, кўчада ишлашда ҳам эмас. Ҳамма гап эркагу аёлнинг зоти ва нияти қандайлигида!

Турсуной СОДИҚОВА.

Тадбир

Исломобод Шайхонтоҳур туманидагина эмас, пойтахтимизда ҳам энг обод, энг кўркам маҳаллалардан бири. Эътироф этиш керак, мустақиллик йиллари маҳалла қиёфаси тубдан ўзгариб, янгича жозиба касб этди. Эски, пастқам чойхона ва ошхона ўрнида муҳташам сарой қад ростлади, маҳалла гузари, тўйхона қурилди. «Кўкча» деҳқон бозори, турли-туман савдо, маиший хизмат шохобчалари қад кўтарди.

ИСЛОМОБОДНИНГ ЎЗ МУЗЕЙИ БЎЛАДИ

— Шаҳримизнинг ўн икки дарвозасидан бири ҳисобланган Кўкча дарвозаси бой тарихга эга, — деди Исломобод маҳалласи оқсоқоли Эркин Қосимов яқинда бўлиб ўтган «Маҳалла — тинчлик, хотиржамлик ва тотувлик маскани» деб номланган тадбирда. — Манбаларнинг шоҳидлик беришича, Кўкча соҳибқирон Амир Темур ўтган, Хўжа Аҳрор Валий зиёрат қилган, Шайх Зайниддин отадек табаррук кишилар яшаган маскан ҳисобланади. Ана шундай улуғ даргоҳни янада обод қилиш, фарзандларимизни эл-юртга садоқатли, ватанпарвар этиб тарбиялаш бизнинг зиммамизга юкланган.

Юртимиздаги тинчлик ва осойишталик ҳозир кўп жиҳатдан маҳаллаларимизга боғлиқ. Халқимиз, «Бир фарзандга етти маҳалла ота-она» деб бежиз айтмаган. Зеро, ҳар бир кишининг рафторидан, ҳар бир оиланинг борди-келдисидан маҳалла аҳли хабардор. Огоҳликни, энг аввало, ана шу ерда шакллантириш лозим. Токи, барча гап-сўзлардан маҳалла фаоллари огоҳ бўлишсин. Ана шунда мамлакатимиздаги тинчлик ва осойишталикни ҳеч қандай куч бузолмайди.

Тадбир тинчлигу осойишталикни асраш, огоҳликка даъват мавзуида ўтган бўлса-да, бир пиёла чой устида яна қатор бошқа масалалар хусусида ҳам фикр юритилди. Шу куни шаҳардаги 186- ва 40-мактабларнинг ўн уч нафар аълочи ва жамоатчи ўқувчисига Исломобод маҳалласи стипендиялари топширилди.

— Фарзандим маҳалла аҳлининг олдида кўксимни янада баланд этди, — дейди Ғуломжон ака ўғли — 186-мактабнинг 3-синф ўқувчиси Азизжон Ҳакимовнинг елкасига қоқаркан. — Бугун мен унинг шаънига мустақил юрт байроғи кўтарилгандай қувонаяпман.

Ажаб эмас, бир кун келиб ўнлаб, юзлаб исломободлик Азизжону Ноилахонлар шаънига юрт байроқлари кўтарилса. Ўшанда биргина маҳалла аҳли эмас, балки бутун Ўзбекистон олқишласа, фахрланса.

Исломободдан қайтар эканмиз, ташаббускор маҳалла аҳли яна бир хайрли ишга қўл урганининг гувоҳи бўлдик. Улар ўз музейларини ташкил қилишмоқчи. Унда Кўкча дарвозасининг ўтмиши, бугуни ва эртасини акс эттиришмоқчи. Токи, фарзандлар аждодлари кимлигини, уларнинг буюк ишларини билсинлар, фахрлансинлар.

Маҳалла — тарбия ўчоғи, дейишади. Исломободда бўлсангиз, бу ўгитнинг ҳақ эканига нафақат амин бўласиз, балки жонсарагу сергак юртдошларимизнинг ташаббуси, хайрли ишларига тасаннолар айтасиз.

Мавжуда ХОЛМАТОВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

«ХАЛҚ СЎЗИ»
«НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши
ва
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Ахборот, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик — 132-11-15;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 286,
23728 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ.
Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II mmx компьютерида терилди ҳамда операторлар С. ЛУКИН ва Ж. ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — А. ОРИПОВ.
Навбатчи муҳаррир — А. ҲАЙДАРОВ.
Навбатчи — О. РАЖАБОВ.
Мусаҳҳиҳ — Ш. МАШРАББОЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди — 21.30
1 2 3 4 5 6

АСРИМИЗНИНГ ЭНГ КАТТА МУСОБАҚАСИ

Шу кунларда жаҳон спорт жамоатчилигининг эътибори Сиднейга — асримизнинг сўнгги Олимпиада ўйинларига қаратилган. Телевизор олдига михланган миллионлаб кишилар мазкур тадбирнинг «Австралия» стадионида бўлиб ўтган тантанали очилиш маросимини диққат билан кузатдилар. Мусобақаларга бўлган қизиқиш эса ундан-да кучли.

XXVII Олимпиада ўйинларида иштирок этаётган 77 нафар ўзбекистонлик спортчилар ҳам баҳсларга киришдилар. Мусобақаларнинг биринчи куни 54 кг. вазнда рингга чиққан боксчимиз Алишер Раҳимов барчани қувонтирди. У дастлабки беллашувда кореялик Чом Си Хвани мағлубиятга учратди.

60 кг. вазнда гиламга тушган дзюдочимиз Алишер Мухторов фахрли 5-ўринни эгаллади. Унинг фамилиядоши Дилшод эса пистолетдан ўқ отиш бўйича 579 очко билан 9-поғонани банд қилди.

200 метрга сузиш бўйича яна бир ҳамюртимиз Олег Цветковский ярим финалгача етиб келди. Боксчиларимиздан Д. Йўлдошев (48 кг) ва Ў. Ҳайдаров (75 кг) дастлабки беллашувда мағлубиятга учрадилар. Шунингдек, дзюдочиларимиздан Мансур Жумаев (66 кг) ва Андрей Штурбабин (73 кг), сузувчимиз Мария Бугакова, гимнастикачи қизимиз Оксана Чусовитиналар совриндорлар сафидан ўрин олишолмади.

Ўз мухбиримиз.

● ҲИКМАТ

Мулойимлик — ризқ сари етакловчи калит.

Хотира

ЯХШИЛАРНИНГ ЁДИ ЯХШИ...

Инсон ўтган умри билан эмас, амалга оширган ишлари билан ўзидан из қолдиради. Абдумалик ота Ҳакимов номини нафақат ўзи яшаган ҳудудда, балки Бухорои Шарифда ҳам ҳурмат билан тилга олишади.

Эндиликда Абдумалик отадан эл корига ярайдиган ҳалол шогирдлару қўша-қўша фарзандлар, набиралар қолди.

Ушбу сурат ҳам тасвирда акс этган кўҳна обидалар сингари хотирага айланди.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Ўғил хоҳлайсизми ёки қиз?

ИХТИЁР ЎЗИНГИЗДА

Француз шифокорлари эр-хотин белгиланган парҳезга риоя қилишса, туғилажак чақалоқнинг жинсига олдиндан таъсир қилиш мумкинлигини айтишди. Уларнинг фикрича, башоратнинг аниқлиги 80 фоизга тенг. Ўғил кўришни хоҳлаган аёл колбаса, дудланган ва тухумли оқсил, печенье ва бисквитлар, картошка, қўзиқорин, қуритилган нўхат, банан, шафтоли, апельсин, олча, олхўри ейиши, маъданли сув ва мева шарбати ичиши керак экан. Қиз туғилишини орзу қилган она кўпроқ кальцийли маъданли сув, шоколад ва какао, тухум, қатиқ, нон, хамиртуруш ва туз солинмаган пишириқлар, гуруч, бақлажон, бодринг, пиёз, помидори, олма, нок, қулупнай, малина, ёнғоқ, шакар, асал, мураббо истеъмол қилиши тавсия этилади.

Хуллас, ўғил туғилиши учун овқатда калий моддаси, қиз учун кальций моддаси устун бўлиши керак. Марҳамат, синаб кўришингиз мумкин.

— Вой-бўй, кўзимни қаттиқ қисиб юбордингиз-ку, Лолахон.

Абдурасул ҲАКИМОВ чизган расм.

COUNTNERPART CONSORTIUM, an international NGO focused on civil society capacity building, seeks

NGO PROGRAM COORDINATOR FOR HEALTH NGOs

Duties and responsibilities;
- participate in identifying target health NGOs
- work with target organizations to build their institutional capacity
- coordinate selected interventions with training and community mobilization specialists
- participate in developing and coordinating training and other health initiative program events
- participate in promoting the exchange of information and expertise among target health NGOs across the country
- document work with target organizations
- participate in collecting information for and preparing periodic narrative and statistical reports on program activity
- identify and write impact stories for USAID
- keep informed of health sector issues and developments in Uzbekistan and Central Asia
- other duties and responsibilities as assigned

Knowledge skills and abilities required
- higher education
- minimum of three years work experience with at least one years experience working in a health organization highly desirable
- knowledge of the issues, objectives and activities of the health sector
- facilitation, training and/or consulting experience required
- experience working in the NGO sector desirable
- demonstrated interpersonal skills including diplomacy, tact and the ability to negotiate and influence
- excellent communication skills: speaking, writing and listening
- ability to set priorities and manage time effectively
- advanced Uzbek language ability
- intermediate English language ability
- analytical and problem-solving ability
- ability to work both independently and an effective team member
- computer skills, including extensive experience using Microsoft Word and Excel, Internet and e-mail skills required.
- accuracy and attention to detail
- professionalism in appearance and demeanor
- willingness enhance knowledge through training and personal initiative

Please, e-mail: ngo@cpart.uz or fax to (99871) 169-16-41 your resume/CV by September 25, 2000. No telephone inquiries, please.

©РАПресса 3337

ЖУМБОҚ

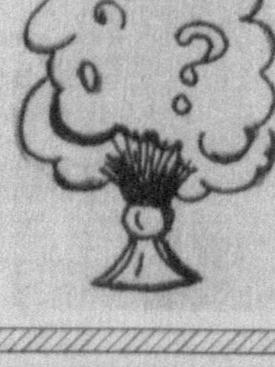

Бир аскарга у хизмат қилаётган бўлинмадаги фақат ўзлари соқолларини ололмайдиган аскарларнинг соқолини олиш буюрилди. Ўзига гал келганда унинг боши қотиб қолди. Нега?

Энди шанба сонимизда берилган жумбоқнинг жавоби билан танишинг. (Унга тўғри жавобни биринчи бўлиб Хоразм вилояти маркази Урганч шаҳридан Зокир ОТАЖОНОВ хабар қилди).

Тўғри жавоб қуйидагича: Демак, ихтиёримизда учта идиш — 12 литрли, 7 литрли ва 5 литрли идишлар бор.

12 литр сутни тенг иккига бўлиш учун аввало 5 литрли идишни тўлдирамиз, энг катта идишда 7 литр қолади.

Энди 5 литр сутни 7 литрли идишга соламиз. Сўнг энг катта идишдаги 7 литрдан 5 литрини қуйсак, унда 2 литр қолади.

Яна 7 литрлини 5 литрлидаги сут ҳисобидан тўлдирамиз, натижада тагида 3 литр қолади.

7 литрли идишга тўла сутни 12 литрлидаги 2 литр ёнига қўшсак 9 литр бўлади. Шунда 5 литрли идишдаги 3 литрни 7 литрли идишга ўтказамиз.

Яна 9 литр сутда 5 литрга тўлдирсак, энг катта идишда 4 литр, 7 литрлида 3 литр қолади. 5 литрли идишдаги сутдан 7 литрлидаги 3 литр ёнига қуйсак, 1 литр ортиб қолади.

Энди 7 литрли идишдагини энг катта идишдаги 4 литрга тўлиқ солсак, 11 литр бўлади. Энг кичик идишда қолган 1 литрни ўртанча идишга ўтказиб, сўнг 11 литрли сутдан 5 литрлига қуйсак, 1-идишда 6, 2-сида 1, 3-идишда 5 литр қолади.

Энг охирги идишдаги 5 литрни ўртанча идишга қуйсак, 6 литр, 1-идишда ҳам 6 литр сут бўлади, яъни тенг бўлинади.

Европа Иттифоқи Тасис-ТЕФАП-2 «Фермер ва қишлоқ хўжалик ходимларини тайёрлаш ва ўқитиш» лойиҳаси раҳбарияти ва жамоаси лойиҳанинг Қишлоқ хўжалик таълими ва иқтисодиёти бўйича маслаҳатчиси, иқтисод фанлари номзоди, доцент Абдулла Боймуҳамедовга падари бузруквори

Абдулҳақ ота БОЙМУҲАМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти жамоаси Енгил саноат технологияси факультети деканининг ўринбосари Қ. Йўлдошевга ўғли

БАХТИЁРнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти жамоаси Олий математика кафедрасининг мудири А. Мамановга волидаи муҳтарамаси

Тожихон ая ҚОСИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.